

ദാർശ്വയാക്സ് സഭയ്ക്കു പുനരുകൃത്യം

ഒരു വലിയകണ്ടം

എസ്. എച്ച്. ലിറ്റ

MRS

(കവർ മൂന്നാംപേജിന്റെ തുടർച്ച)

പ്രയാഗയോടെ കാത്തിരിക്കാം

വളരെയേറെ ആശയ്ക്കു വകനൽകുന്ന പുതിയൊരു ദൈവശാസ്ത്രം ഓർത്തുപോകാൻ സഭയിൽ അടുത്ത കാലത്തു വികസിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. പരമ്പരാഗതമായ കത്തോലിക്കാദൈവശാസ്ത്രത്തോടു പൊരുത്തമുള്ള ഈ ദൈവവിജ്ഞാനീയം കൂടുതൽകൂടുതൽ സ്വാധീനശക്തി ചെയ്യുത്തിവരികയാണ്. സഭയുടെ ഘടനയേയും കൗൺസിലിന്റെ അപ്രമാദിത്വത്തേയും ഇതിൽ ധൈര്യസമരം നമർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിൽനിന്നു, പാരമ്പര്യത്തോടുള്ള വിശ്വസ്തത വിജയിക്കുകയും ചെയ്യും. ക്രൈസ്തവസഭാവിഭാവങ്ങളുടെയിടയിൽ പുനരൈക്യത്തിന്റെയാവശ്യകത അനുദിനം അനുഭവപ്പെടുവരികയാണല്ലോ. അകന്നുനില്ക്കുന്ന ക്രൈസ്തവസഭാദരങ്ങളെല്ലാം അടുത്തുവരുവാൻ തിരുസ്സഭ മാടിവിളിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. “ദൈവം തിരുമനസ്സായാൽ നമ്മിൽനിന്നു” ഇല്ലാതാവേൻപെട്ടുകഴിയുന്ന ക്രൈസ്തവസഭാദരങ്ങളുമായി ഒന്നിക്കാൻ അധികം വിട്ടുമാല്ലാത്ത ഭാവിയിൽ സാധിക്കുമെന്നും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ആലയുടെ വാതിൽ ഇതാ അടകറക്കായി തുറന്നിട്ടിരിക്കുന്നു”. (പ. പിതാവു പോൾ VI)

Nihil obstat:

FR MICHAEL ANGELUS, O. C. D.,
*Rector, Pontifical Seminary,
 Alwaye, I—I—1965.*

Imprimatur:

† JOSEPH ATTIPETTY,
Archbishop of Verapoly.

† JOSEPH PARECATTIL,
*Archbishop of Ernakulam.
 Ernakulam, 10—I—1965.*

Edited by Rev. Fr Victor, O. C. D.

Printed by Br C. F. Joseph at the J. M. Press, Alwaye and published by him, for the S. H. League, at the St. Joseph's Seminary, Alwaye-3, [S. India].

എസ്. എച്ച്. ലീഗ്

Annual Subscription Re. 1
Single Copy 20 ps.

പുസ്തകം 46

ജനുവരി 1965

ലക്കം 1

ആനുകാലികവിഷയങ്ങളെ
അധുനാതനരീതിയിൽ വിശകലനംചെയ്യുന്ന
ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണം

(Established in 1920)

Published from the
Sacred Heart League,
ALWAYE-3,
KERALA.

About the 'S. H. League'

The 'S. H. League' is a doctrinal peiodical in Malaya-lam published from St. Joseph's Pontifical Seminary, Alwaye. Each issue is a scholarly exposition of a single subject, by one who has made special studies in the matter. The subjects selected are of various interests: mostly socio-religious and theologico-philosophical. The 'S. H. League' has only six issues a year. They come out every two months, alternating with 'Preshitakeralam', the only vocation-magazine in India. The annual subcription for the 'S. H. League' (one rupee) is payable in advance.

N. B. Subscribers, kindly notify your Reg. No. in all commu-nications.

Order from The Secretary, S. H. League, Alwaye-3.

About this issue

The recent meeting between Patriarch Athanagoras and Pope Pauli is a pledge that the union between the Greek Ortho-dox church and the Catholic is not a distant goal. The former has shown this sense of unity in "enotis", which is a unity of spirit in practical matters such as charity and social work. This enotis is the first step towards "enosis" which is a dogma-tic unity in faith and organization. Now it is up to the Catho-lics to learn more about this Oriental Orthodox church. Here a student of theology who is greatly interested in Ori-ental churches describes the origin, nature and organization of the Orthodox church. He also describes the salient points of difference between the two churches. The pamphlet ends on a note of great expectations for unity.

പൗരസ്ത്യഭാരതയോക്തൃസഭയും

ക്രൈസ്തവപുനര്രെകുവുവം

[സഭ ഒരു നവീനാധ്യായത്തിലേയ്ക്കു കാലാനിയിരിക്കുന്നു. ക്രൈസ്തവലോകത്താകെ സഭൈക്യത്തിനായുള്ള അഭിവാഞ്ഛ ഉയിർകൊണ്ടുകഴിഞ്ഞു. സഭൈക്യത്തിനായുള്ള സെക്രട്ടേറിയററുമ്മാപനം, പോൾമാർപ്പാപ്പയും അത്തനാഗോറസ് പാത്രിയർക്കീസുമായി നടത്തിയ കൂടിക്കാഴ്ച, തദ്ദേശീ പരസ്പരധാരണയോടും സഹമാർദ്ദത്തോടുംകൂടെയുള്ള സമ്പർക്കംപുലർത്തൽ, എല്ലാമെല്ലാം ശുഭഭാഗങ്ങൾക്കുമാണ്. വിവിധസഭാപ്രതിനിധികൾ സമ്മേളിച്ചു തങ്ങളുടെ സഭകളിലേ വിശ്വാസചാരാണിഷ്ഠാനങ്ങളെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുക കേരളത്തിൽപ്പോലും സാധാരണസംഭവമായിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള 'ഏക്യമേനിക്കൽ യുഗത്തിൽ' ജീവിക്കുന്ന നമുക്ക്, പൗരസ്ത്യസഭകളെ അനൈക്യത്തിലേയ്ക്കു നയിച്ച കാരണങ്ങളും ആ സഭകളുടെ ഭരണക്രമങ്ങളും ആചാരങ്ങളും അറിഞ്ഞിരിക്കുക ആവശ്യകമാണ്. അതിനു വളരെയേറെ ഉപകരിക്കും, പൗരസ്ത്യഭാരതയോക്തൃസഭയെപ്പറ്റി വസ്തുനിഷ്ഠമായും ലളിതമായും യഥാക്രമമായും പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം. പ.]

1962 ഒക്ടോബർ എട്ടാം തീയതി. മഹത്തായ രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സൂനഹദോസിന്റെ ഉൽഘാടനത്തിന് ഇനി മൂന്നു ദിവസമേ ഉള്ളൂ. പുനര്രെകുവസെക്രട്ടേറിയററിന്റെ അധ്യക്ഷനായ കർദ്ദിനാൾ അഗസ്റ്റിൻ ബെയ്യാ തിരക്കിട്ട് ജോലിചെയ്യുകയാണ്. അതാ ഒരു ടെലഗ്രാംസന്ദേശം. കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലേ ഏക്യമേനിക്കൽപാത്രിയർക്കീസായ അത്തനാഗോറസിന്റേതാണത്. രണ്ടാം വത്തിക്കാൻ സൂനഹദോസിൽ നിരീക്ഷകരായി സംബന്ധിക്കാനുള്ള വത്തിക്കാൻ

ന്റെ ക്ഷണം സ്വീകരിക്കാൻ പൗരസ്ത്യക്കാർത്തഡോക്സ് സഭകൾക്കു സാധിക്കുകയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യസനപൂർവ്വം അറിയിക്കുന്നു.

ഒക്ടോബർ പതിനൊന്നാം തീയതി വൈകുന്നേരം— സുനഹദോസ് ആഘോഷപൂർവ്വം ഉൽഘാടനം ചെയ്ത അന്തേദിവസം—കർദ്ദിനാൾ ബെയാസ്സ് അപ്രതീക്ഷിതമായി മരണമടയ്ക്കപ്പെട്ടു. ഇപ്രാവശ്യത്തേക്കു മുമ്പു ഹൈന്ദവസഭയുടെ പാത്രീയർക്കിടയിൽ അലക്സീസിന്റെ നാമത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദേശകാര്യസെക്രട്ടറിയായ ആർച്ചുബിഷപ്പ് നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്ന സഭയെക്കുറിച്ചും, രണ്ടു റഷ്യൻനിരീക്ഷകന്മാർ സുനഹദോസിൽ സംബന്ധിക്കുമെന്നതാണ് അതിലേക്കു ഉള്ളടക്കം.

എക്യുമേനിക്കൽ പാത്രീയർക്കിസിന്റെ തീരുമാനത്തിനെതിരായി റഷ്യയിലേക്കു സാമന്തപാത്രീയർക്കിസിനു വത്തിക്കാൻനിലേക്കു പ്രതിനിധികളെ അയച്ചത് ഓർത്തഡോക്സ് ലോകത്തെ തെല്ലൊന്നു ക്ഷോഭിപ്പിച്ചു. ഇസ്ലാമിലേക്കും ഏഥൻസിലേക്കും ഗണനീയമായ ചില സഭാനേതാക്കന്മാർ പറഞ്ഞു, റോം റഹസ്യമായി മോസ്കോയെ വശീകരിച്ചു.

രണ്ടാം വത്തിക്കാൻസുനഹദോസിന്റെ രണ്ടു സമ്മേളനങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിട്ടും കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ, ഗ്രീസ് തുടങ്ങിയ പൗരസ്ത്യക്കാർത്തഡോക്സ് സഭകൾ നിരീക്ഷകരെ അയക്കാൻ സമ്മതിച്ചില്ല. കത്തോലിക്കസഭയുമായി വിശ്വാസത്തിലും ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലും വളരെയധികം വൈരുദ്ധ്യമുള്ള പ്രൊട്ടെസ്റ്റന്റുസഭകൾപോലും സുനഹദോസിലേക്കു നിരീക്ഷകരെ നിയോഗിച്ചപ്പോൾ കത്തോലിക്കസഭയുടെ കാര്യമായ വിശ്വാസംതന്നെ കാര്യമായ വ്യത്യാസമൊന്നും കൂടാതെ പരിരക്ഷിച്ചുപോരുന്ന ഓർത്തഡോക്സ്

സഭകൾ സുനഹദോസിനോടു നിസ്സഹകരണം ഭാവിച്ചതു പല സഭാനേതാക്കന്മാരേയും അതുഭരപ്പെടുത്തി.

എന്നാൽ, പോർമാർപ്പാപ്പായുടെ യരൂസലംസന്ദർശനം പൗരസ്ത്യഭാർത്തയോക്സ്സഭയുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ പരിവർത്തനംവരുത്താൻപോരുന്നതായിരുന്നു. 1964 ജനുവരി അഞ്ചും ആറും തീയതികൾ ക്രൈസ്തവസഭാചരിത്രത്തിലേ അവിസ്തരണീയദിനങ്ങളാണു്. ആ ദിവസങ്ങളിലാണു് അമ്പത്തേഴുകോടി കത്തോലിക്കരുടെ പരമാദ്ധ്യക്ഷനും, പതിനേഴുകോടി ഭാർത്തയോക്സ്സഭയുടെ (1) എക്യുമേനിക്കൽ പാത്രീയക്കീസുംകൂടി യരൂസലമിൽവെച്ചു പുനരൈക്യാലിലാക്കും പ്രകടിപ്പിച്ചതു്. രണ്ടായിരത്തോളം വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു ക്രിസ്തുനാഥൻ അന്ത്യഭോജനവേളയിൽ തന്റെ അനുഗാമികളുടെ ഐക്യത്തിനുവേണ്ടി പരമപിതാവിനോടു പ്രാർത്ഥിച്ച അതേ യരൂസലത്തുവെച്ചു് അതേ പ്രാർത്ഥനതന്നെ ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ടു്, അന്നൈക്യത്തിൽ കഴിയുന്ന രണ്ടു സഭകളുടെ തലവന്മാർ പരസ്പരം ആലിംഗനബലരായ ആ മഹാസംഭവം, വിഘടിപ്പിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ക്രൈസ്തവലോകത്തിലാകമാനം പുനരൈക്യത്തിനുവേണ്ടി അടക്കാനാവാത്ത ഒരഭിനിവേശം അർജ്ജിപ്പിച്ചു. യരൂസലം, അലക്സാൻഡ്രിയ തുടങ്ങിയ സഭകളുടെ പാത്രീയക്കീസുമാർ മാർപ്പാപ്പായുടെ പുനരൈക്യാഹ്വാനത്തെ അങ്ങേയറ്റം ആഹ്ലാദത്തോടെയാണു

(1) ഭാർത്തയോക്സ്സഭയുടെ കൃത്യമായ ജനസംഖ്യയെടുക്കുക സാധ്യമല്ല. കമ്മ്യൂണിസ്മിന്റെ ഭരണങ്ങളിൽ മതാടിസ്ഥാനത്തിലൊരുകണക്കെടുക്കാൻ ഗവണ്മെന്റ് സമ്മതിക്കുകയില്ല. 1959-ലെ ഒരു കണക്കനുസരിച്ച ലോകത്തിൽ ആകെ 169,157,000 ഭാർത്തയോക്സ്സഭക്കാരാണു്.

cfr. ITALO VOLPO, *Fratelli Separati*, Assisi, Edizioni pro Civitate Christiana, 1960.

സ്വാഗതം ചെയ്തു. എന്നാൽ, ഗ്രീസിലെ സഭയ്ക്കു പുനരുകൃഷ്ടം ഒരു പേടിസ്വപ്നം പോലെയാണോ അനുഭവപ്പെട്ടത്. വത്തിക്കാൻ സൂനഹദോസിന്റെ മൂന്നാം സമ്മേളനത്തിലേയ്ക്കു നിരീക്ഷകരെ അയക്കാൻ എക്സ്മേനിക്കൽ പാത്രീയർക്കീസുചെയ്ത തീരുമാനം ആഗമൻസുപാത്രീയർക്കീസിനു രസിപ്പിച്ചില്ല. മാർപ്പാപ്പായെ സന്ദർശിക്കാൻ അത്തനാഗോറസ് പാത്രീയർക്കീസ് യരൂശലത്തേയ്ക്കു പോയതിനേയും അദ്ദേഹം എതിർത്തു. എന്നാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സും മാറിവരുന്നതായി വേണം അനന്തരസംഭവത്തിൽ നിന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ.

1964 ഒക്ടോബർ മാസത്തിൽ വി. അന്ത്രയോസിന്റെ തിരുശ്ശിരസ്സു തിരിച്ചുകൊടുക്കാൻ മാർപ്പാപ്പ നിരോധിച്ച യച്ച കർട്ടിനാർ ഖെയ്യാ ഗ്രീസിലെത്തിയപ്പോൾ, ഗ്രീക്കുജനത അദ്ദേഹത്തിനു നൽകിയ സ്വീകരണം ഏറ്റവും സൗഹൃദം കൂടുമ്പോഴും സാഹോദര്യനിർഭരവുമായിരുന്നു. ഗ്രീക്കുസഭയുടെ പാത്രീയർക്കീസായ ക്രിസോസ്റ്റോമസ്, ഗ്രീക്കു പ്രധാനമന്ത്രിയായ ജോർജ്ജ് പപ്പൻഡ്രോവ്, ഗ്രീസിന്റെ കിരീടാവകാശിനിയായ ഐറിൻരാജകുമാരി എന്നിവർ കർട്ടിനാളിനെ സ്വീകരിച്ചു സംഭാഷണം നടത്തി. ഗ്രീക്കുജനതയ്ക്കു കത്തോലിക്കസഭയെപ്പറ്റി നല്ലൊരു മതിപ്പുണ്ടാക്കാൻ ഈ സന്ദർശനം കാരണമായി.

ക്രൈസ്തുവപുനരുകൃഷ്ടത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളെപ്പറ്റി ആരാധയാൻ പൗരസ്ത്യക്കാത്തഡോക്സോസഭ ഉദ്യുക്തമായി കഴിഞ്ഞു. വിവിധക്കാത്തഡോക്സോസഭകളുടെ നേതാക്കന്മാരെല്ലാവരും അത്തനാഗോറസ് പാത്രീയർക്കീസിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കൂടിയായോ ചനകൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അഖിലക്കാത്തഡോക്സോകോൺഫറൻസിന്റെ മൂന്നാം സമ്മേളനം 1964 നവമ്പർ ഒന്നാം തീയതി റോഡ്സിൽ ആരംഭിച്ചു. ഈ കോൺഫറൻസ് പുനരുകൃഷ്ടപരിശ്രമത്തിനു

ഗണ്യമായ സംഭാവനകൾ നൽകുമെന്നുവേണം പ്രതീക്ഷിക്കാൻ.

പുനരൈക്യത്തിന്റെ പാഥയിൽ ഓർത്തഡോക്സ്സഭയും കത്തോലിക്കസഭയും പരസ്പരം അറിഞ്ഞടുക്കുകയാണെന്ന പരമാർത്ഥതയിലേയ്ക്കാണ് ഈ സംഭവങ്ങൾ വിരൽചൂണ്ടുക. പ്രതീക്ഷാനിർഭരമായ കാലഘട്ടമാണിത്. പുനരൈക്യത്തിന്റെ അന്ത്യഘട്ടത്തിനു ഭക്തസാക്ഷികളാവാനു നമ്മുടെ തലമുറയ്ക്കു ഭാഗ്യം സിദ്ധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു. അങ്ങനെയെങ്കിൽ, ആ അന്ത്യഘട്ടത്തിൽ ആദ്യം വിട്ടുപോകുന്ന കന്യാമയയിരിക്കും, കത്തോലിക്കസഭയും ഓർത്തഡോക്സ്സഭയും കൂടി ഒന്നുചേർന്നു ഏകീകൃതം. എന്നാൽ, അതിനുമുമ്പ്, ഓരോ ഓർത്തഡോക്സ്സഭയും കത്തോലിക്കസഭയെപ്പറ്റിയെന്നതുപോലെ, ഓരോ കത്തോലിക്കസഭയും ഓർത്തഡോക്സ്സഭയെപ്പറ്റി വിശദമല്ലെങ്കിലും വികലമല്ലാത്ത ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിരിക്കുക ആവശ്യമാണ്. സഭാനേതാക്കന്മാർമാത്രം പുനരൈക്യമഭിലഷിച്ചാൽപോരാ; ഓരോ സഭാംഗവും പുനരൈക്യത്തെ ആവേശപൂർവ്വം സ്വാഗതം ചെയ്യണം. അതാണ് നീലംബരത്തിന്റെ പ്രമേയം.

ഓർത്തഡോക്സ്സഭ (*)

ഗ്രീക്ക് ഓർത്തഡോക്സ്സഭ, പൗരസ്ത്യ ഓർത്തഡോക്സ്സഭ തുടങ്ങിയ പേരുകളിലാണ്, ഇന്നു ലോകമുഴു

(*) ഓർത്തഡോക്സ്സഭയെന്നു പേർകൊടുത്തവർ സാധാരണക്കാരെ മനസ്സിലാക്കുക മലങ്കര ഓർത്തഡോക്സ്സഭയെന്നായിരിക്കും. 1964 ഡിസംബർ മൂന്നാം തീയതി പരിശുദ്ധകത്തോലിക്കാബാലാപോൾ മാർപ്പാപ്പയുടെ സംഭാഷണം നടത്തിയതിനുശേഷം സാധാരണക്കാരെ നമ്മുടെ മലങ്കര ഓർത്തഡോക്സ്സഭയെപ്പറ്റി കൂടുതലായി അറിയാൻ

വൻ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന കാത്തഡോക്സ് സഭ സാധാരണ മായി അറിയപ്പെടുക. കാത്തഡോക്സ് എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം യഥാർത്ഥമായ അദ്ധ്യാപനം എന്നാകുന്നു (Orthodoxia=true teaching) (2). ഈ പേരിന്റെ പിന്നിലൊരു ചരിത്രമുണ്ട്. ക്രിസ്തുമതം 451-ൽ നടന്ന കൽക്കദോണിയ (Chalcedon) സൂനഹദോസ് ഏകസ്വഭാവവാദം അബദ്ധമാണെന്നു പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ക്രിസ്തുവിൽ രണ്ടു സ്വഭാവങ്ങളുണ്ടെന്ന തത്വം സ്ഥിരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. സൂനഹദോസ് നിശ്ചയങ്ങളെ അംഗീകരിച്ച പൗരസ്ത്യക്രൈസ്തവർക്കു നിർബ്ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു, യഥാർത്ഥവിശ്വാസികളായ തങ്ങൾ പ്രത്യേകം തിരിച്ചറിയപ്പെടണമെന്ന്. അതുകൊണ്ട്, അവർ സ്വയം അഭിസംബോധനം ചെയ്തതുടങ്ങി, കാത്തഡോക്സ് കാർ എന്നും. ഇങ്ങനെയാണ് കാത്തഡോക്സ് ജനത ചരിത്രത്തിലാദ്യമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലാകട്ടെ, ഏകസ്വഭാവവാദം പ്രചരിച്ചിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട്, പ്രത്യേകപേരൊന്നും സ്വീകരിക്കാതെ കേവലം കത്തോലിക്കരെന്ന പുരാതനമായ പേരിൽത്തന്നെ പാശ്ചാത്യക്രൈസ്തവർ അറിയപ്പെട്ടുപോന്നു. കാത്തഡോക്സ് ജനത ക്രൈസ്തവൈക്യത്തിൽനിന്നു വേർപെടുപോയതു പിന്നെയും അറുനൂറ്റിൽപ്പരം വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞശേഷമാണ്. അതുവരെ എല്ലാവരും ഏകതലവന്റെ കീഴിൽ ഒന്നായിക്ക

രഭിനീവേശം വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, സ്ഥലപരിമിതിനിമിത്തം ആ സഭയെപ്പറ്റി എന്തെങ്കിലും പറയാൻ ഇവിടെ സാധിക്കുന്നില്ല. കത്തോലിക്കാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ, ഫാ. ഇഞ്ചയ്ക്കുലോടിയുടെ “കേരളത്തിലെ ക്രൈസ്തവസഭകൾ” എന്ന ഗ്രന്ഥം മലങ്കരകാത്തഡോക്സ് സഭയെപ്പറ്റി അറിയാൻ ഏറെ സഹായകമാണ്.

(2) cf. BISHOP GERMANOS PALIZOIDES, D. D., *Catechism of the Eastern Orthodox Church*, New York, p. 33.

ഴിഞ്ഞുപോന്നു. (3) ഈ വേർപാടിന്റെ ചരിത്രം വേറൊരിടത്തു പ്രസ്താവിക്കുന്നതാണ്.

കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾപാത്രീയക്കീസുമായി ഐക്യത്തിൽക്കഴിയുന്ന വിവിധസ്വതന്ത്രസഭകളുടെ ഒരു സമൂഹമാണ് ഇന്ന് ഭാരതഭൂമിയിൽ സഭയെന്ന പേരിലറിയപ്പെടുക. വേർപെട്ടുപോയ മറ്റൊരു ക്രൈസ്തവവിഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും വ്യതിരിക്തമാണ് ഭാരതഭൂമിയിൽ സഭ. ക്രൈസ്തവതത്വസംഹിതയുടേയും വിശുദ്ധീകരണമാറ്റങ്ങളുടേയും ആരാധനയുടേയും കാര്യമായ ഭാഗങ്ങൾ അവർ പരിരക്ഷിച്ചുപോരുന്നു. ഭാരതഭൂമിയിൽ യഥാർത്ഥമെത്രാന്മാരാണ്. അവരുടെ വൈദികപട്ടവും യഥാർത്ഥമാണ്. വി. കുർബാനകൂലാശമാത്രമല്ല ബലിക്രമീയമാണെന്നവർ വിശ്വസിക്കുന്നു. അവർക്കു യഥാർത്ഥങ്ങളായ ഏഴു കൂലാശകളുണ്ട്. ചില പ്രത്യേകസാഹചര്യങ്ങളിൽ, കത്തോലിക്കർക്കു ഭാരതഭൂമിയിൽ വൈദികനിൽനിന്നു കൂലാശകൾ സ്വീകരിക്കാം. ഈ വസ്തുതകൾ 1964 ഒക്ടോബർ ഏഴാംതീയതി വത്തിക്കാൻ കൗൺസിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷത്തോടെ അംഗീകരിച്ചു (4). ക്രൈസ്തവവിഭാഗങ്ങളിൽ താത്പരമായും ആരാധനാപരമായും കത്തോലിക്കസഭയോടു ഏറ്റവും അടുത്തുനില്ക്കുന്നതു ഭാരതഭൂമിയിൽ സഭയാണ്. കത്തോലിക്കരെപ്പോലെ അവരും പരിശുദ്ധകന്യകാമറിയത്തെ ദൈവമാതാവായി വണങ്ങുന്നു. ബ്രഹ്മചര്യത്തിനും സന്യാസജീവിതത്തിനും അവരുടെയിടയിൽ ഉയർന്നസ്ഥാനമുണ്ട്. അവർ വിശുദ്ധന്മാരെ വണങ്ങുന്നു. വി. കുർബാനയിൽ അപ്പവും വീഞ്ഞും മിശിമയുടെ മാംസരക്തങ്ങളായി മാറുന്നതു വിശ്വസിക്കുന്നു. വി. ലിഖിതങ്ങൾപോലെ പുരമ്പര്യവും ദൈവികാവിഷ്കരണത്തിന്റെ ഉറവുചാലാണെന്നു സമ്മതിക്കുന്നു. ക്രിസ്തുവിന്റെ

(3) cf. *Catholic Encyclopaedia*, Vol. XI.
(4) cf. *The Examiner*, October 17, 1964

മൗതികശരീരമെന്ന നിലയിൽ സഭയെ കത്തോലിക്കരും ഓർത്തഡോക്സ്കാരും മൗലികമായി ഒരേവിധത്തിലാണു കരുതുക. സഭ ക്രിസ്തുവിന്റെ ശരീരമാണെന്നും നിത്യരക്ഷയ്ക്കു വിശ്വാസവും മാമ്മോദീസായും ആവശ്യമാണെന്നും കൂടാശകർവഴി ദൈവപ്രസാദവരം പ്രവഹിക്കണെന്നും ഓർത്തഡോക്സ്കാർ വിശ്വസിക്കുന്നു. ദിവ്യകാരണ്യത്തിന്റെ മഹനീയമായ പ്രസാദവരദായകരൂപത്തെപ്പറ്റി അവർ ബോധവാന്മാരാണ്. സഭയിൽ പുരോഹിതന്മാർക്കും അല്പമായ്ക്കുമുള്ള സ്ഥാനം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിലും അവർക്ക് അഭിപ്രായാന്തരമില്ല. ഭരിക്കുക, പഠിപ്പിക്കുക, പവിത്രീകരിക്കുക എന്നീ ത്രിവിധധികാരങ്ങൾ സഭയ്ക്കുള്ളതായി അവരും ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്നു. ഓർത്തഡോക്സ്സഭമാത്രമാണ് ഏകസത്യസഭയെന്നവർ വിശ്വസിക്കുന്നു. ശാഖാതത്വ (Branch Theory) മൊന്നും അവർക്കു സ്വീകാര്യമല്ല. (5) എന്നാൽ, കത്തോലിക്കസഭയെ ഔദ്യോഗികമായി സഭാഭ്രഷ്ടാക്കൻ അവർ ഒരിക്കലും ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. കത്തോലിക്കസഭയെ ഒഴിച്ചുനിർത്തിക്കൊണ്ടൊരു സാമൂഹികസുനഹദോസ് വിളിച്ചുകൂട്ടാനും അവർക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. കത്തോലിക്കസഭയുമായി അവർ പ്രധാനമായി വിയോജിക്കുന്നതു മാപ്പാപ്പയുടെ സാർവത്രികമായ പരമാധികാരം അംഗീകരിക്കുന്നതിലാണ്. പാശ്ചാത്യപാത്രീയർക്കീസും തുല്യസ്ഥാനമുള്ള പാത്രീയർക്കീസുമാരിൽ പ്രഥമനുമായിമാത്രമേ അവർ മാപ്പാപ്പയെ അംഗീകരിക്കുന്നുള്ളൂ. ഇത്രയും ഓർത്തഡോക്സ്സഭയെപ്പറ്റി പൊതുവിൽ. ഇന്നിനമുക്കു വേർപാടിന്റെ ചരിത്രത്തിലേക്കു കടക്കാം.

(5) ശാഖാതത്വം (Branch Theory): കത്തോലിക്കസഭ, ആംഗ്ലിക്കൻസഭ, ഓർത്തഡോക്സ്സഭ ഇവ ഒരേ സത്യക്രിസ്തു മതത്തിന്റെ മൂന്നു ശാഖകളാണെന്നും, അതുകൊണ്ട് അവ മൂന്നും സത്യസഭകളാണെന്നും, അവയിലൊന്നിൽ വിശ്വസിച്ചാൽ മതിയെന്നും സിദ്ധാന്തിക്കുന്ന ആംഗ്ലിക്കൻതത്വം.

വേർപാടിന്റെ ചരിത്രം (*)

ഓർത്തഡോക്സ് ജനത ക്രൈസ്തവൈകൃത്തിൽനിന്നു വെട്ടിത്തീരിഞ്ഞുപോയതു് അപ്രതീക്ഷിതമായുണ്ടായ സംഭവമല്ല. പൗരസ്ത്യശീശ്മയെന്നു ചരിത്രത്തിലറിയപ്പെടുന്ന ആഭിന്നതയ്ക്കുപിമ്പിൽ നൂറ്റാണ്ടുകൾ പഴക്കമുള്ള മതരണ്ടുളും തെറ്റിദ്ധാരണകളും മുൻവിധികളും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ക്രിസ്തുപണ്ഡം 330-ൽ കോൺസ്റ്റന്റൈൻചക്രവർത്തിരോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനം കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലേയ്ക്കു മാറിയതോടെ കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും തമ്മിൽ മതരമാരംഭിച്ചെന്നു പറയാം. ഹെരാക്ലിയസുരുപതയുടെ കീഴിൽ ഒരു സാമന്തരൂപതമാത്രമായിരുന്ന കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ കോൺസ്റ്റന്റൈൻചക്രവർത്തിയുടെ പരിശ്രമഫലമായി ഒരു പാത്രീയാക്കാസിംറാസനമായിരുന്ന. ചക്രവർത്തിയുടെ അതിരുകടന്ന സപായീനശക്തിയുടെ തണലുപറ്റി, ചില പാത്രീയക്കീസുമാർ ക്രൈസ്തവമതത്തിന്റെ തലസ്ഥാനംതന്നെ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലേയ്ക്കു മാറാൻ ചില ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ചക്രവർത്തിയുടെ ആസ്ഥാനമെവിടെയോ അവിടെത്തന്നെ മതത്തിന്റേയും തലസ്ഥാനം—ഇതാണു് അവർ കൊണ്ടുവന്ന പ്രധാനവാദം. ഈ പിടിവാദത്തിന്നു പാശ്ചാത്യക്രൈസ്തവർ അശേഷം വഴങ്ങിക്കൊടുത്തില്ല. അവർ പറഞ്ഞു, സഭയുടെ ദൃശ്യതലവനാ

(*) For further information

cf. R. N. FRENCH, *The Eastern Orthodox Church*, London, 1957.

ATTWATER, *The Christian Churches of the East*, Vol. II

യ പത്രോസിന്റേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമികളായ മാർപ്പാപ്പമാരുടേയും ആസ്ഥാനമെവിടെയോ അവിടെയാണു സഭയുടെ തലസ്ഥാനമെന്ന്.

ക്രിസ്തപബ്ബം 451-ലെ കൽക്കദോനിയായസുനഹദോസിൽ വളരെ വിവാദങ്ങൾക്കിടയാക്കിയ 28-ാംകാനൻ കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിനു പൗരസ്ത്യപാത്രീയാക്കാസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ സ്ഥാനവും, സാമൂഹികസഭയിൽ റോംകഴിഞ്ഞാൽ അടുത്ത പദവിയും പ്രദാനംചെയ്തു. എന്നാൽ, മാർപ്പാപ്പയുടെ പ്രതിനിധികളുടെ അസാന്നിധ്യത്തിൽ പാസ്റ്റാക്കിയ ഈ കാനൻ അംഗീകരിക്കുവാൻ റോം സമ്മതിച്ചില്ല. കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും തമ്മിൽ കൂടുതൽ ഭിന്നിക്കുന്നതിന് അതൊരു കാരണമായി. ഇന്ന് ആ കാനന്റെ പ്രാധാന്യം വീണ്ടും ഉയർന്നുവന്നിട്ടുണ്ട്. കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ കേന്ദ്രമാക്കി ഒരു പൗരസ്ത്യസഭ കെട്ടിപ്പടുക്കുവാൻ റോം സഹകരിക്കുകയും റോം കഴിഞ്ഞാൽ അടുത്ത സ്ഥാനം കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിനു നൽകുകയും ചെയ്താൽ കത്തോലിക്കസഭയുമായി പുനരുകൂട്ടപ്പൊരുട്ടി ഒരുക്കമാണെന്ന അർത്ഥത്തിൽ ചില ഓർത്തഡോക്സ് സഭാനേതാക്കന്മാർ അടുത്ത കാലത്തു സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. (1)

പൗരസ്ത്യജനതയെ പാശ്ചാത്യരുടെ നിത്യശത്രുക്കളാക്കാൻപോന്ന സംഭവം ക്രിസ്തപബ്ബം 800-മാണ്ടു നടന്നു. ആ ക്രിസ്തുസ് മിനത്തിലാണു ലെയോമൂന്നാമൻ മാർപ്പാപ്പ ഫ്രാങ്ക് വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട ഷാർമാനെ (Charlemagne) റോമിൽവെച്ചു പാശ്ചാത്യചക്രവർത്തിയായി മുടിയരിപ്പിച്ചത്. പൗരസ്ത്യലോകം ഒരു തെട്ടലോടെയാണു ഈ വാർത്ത ശ്രവിച്ചത്. ഇനിമേലിൽ കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ ചക്രവർത്തി

(1) cf: ANTONIO NEGROPONTE, *Rome-Constantinople Accord*, The Examiner, May 9, June 6, 1964.

ഈ ഭാഗമൻ ചക്രവർത്തിയെന്ന പേരിന്നർഹതയില്ല. അധികാരം വീണ്ടും പടിഞ്ഞാറോട്ടു മാറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കിഴക്കിന്റെ വെറുപ്പു വിഭേദമായി വളർന്നു. കഴക്കും പടിഞ്ഞാറും കൂടിയ ഏകസാമ്രാജ്യസഭയെന്ന യാഥാർത്ഥ്യത്തിൽനിന്നു കിഴക്കിന്റെതായ ഒരു വിഭജനസഭയെന്ന ആശയത്തിലേയ്ക്കു കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ മെല്ലെ മെല്ലെ മാറിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ഫോസിയസ (Photius)

നിക്കോളാസെന്നാമൻ മാർപ്പാപ്പ ക്രിസ്തുപഞ്ചം 863-ൽ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾപാത്രീയർക്കീസായിരുന്ന ഫോസിയസിനെ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടനാക്കിയതോടെ സ്ഥിതിഗതികൾ കൂടുതൽ വഷളായി. ഫോസിയസ പണ്ഡിതനും അഭിജാതനുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, ന്യായമായവിധത്തിലൊന്നുമല്ല, അദ്ദേഹം പാത്രീയാക്കാസ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കിയത്. സ്ഥാനഭ്രഷ്ടനായ ഫോസിയസ മാർപ്പാപ്പയോടൊന്നിച്ച് ചെയ്ത പ്രതിപ്രവർത്തനങ്ങൾ ദൂരവ്യാപകമായ ഫലങ്ങളുളവാക്കി. അദ്ദേഹം ഒരു കൗൺസിൽ വിളിച്ചുകൂട്ടി മാർപ്പാപ്പയെ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടനാക്കിയിരിക്കുന്നതു പ്രഖ്യാപിച്ചു. പാശ്ചാത്യസഭ പാഷണ്ഡതയിലുൾപ്പെട്ടെന്നു കാണിക്കാൻ “ലാറിൻ- തെറുകുളി”യുടെ ഒരു നീണ്ട പട്ടികതന്നെ അദ്ദേഹം തയ്യാറാക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനമായ ആരോപണങ്ങൾ ഇവയാണു്:

വിശ്വാസപ്രമാണത്തിൽ, “പിതാവിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന പരിശുദ്ധാത്മാവു്” എന്ന പുരാതനവിശ്വാസവക്യപ്പിൻപകരം “പിതാവിൽനിന്നും പുത്രനിൽനിന്നും പുറപ്പെടുന്ന പരിശുദ്ധാത്മാവു്” എന്ന വക്യപ്പു ചേർത്തതു വിശ്വാസവിരുദ്ധമാണു്. പുളിപ്പിക്കാത്ത അപ്പം ഉപയോഗിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ലാറിൻകർബാനയിൽ വസ്തുമാറ്റം (Transubstanti-

ation) സംഭവിക്കുന്നില്ല. വി. കുർബാന അപ്പത്തിന്റേയും വീഞ്ഞിന്റേയും സാദൃശ്യങ്ങളിൽ വിശ്വാസികൾക്കു കൊടുക്കാത്തതു തെറ്റാണ്. കൂടാതെ, ലാററിൻ ക്രമങ്ങളോടും അധികാരത്തോടും ജനങ്ങളോടുതന്നെയും അദ്ദേഹം വെറുപ്പും വിദ്വേഷവും പുഷ്പാധികമായി ഇളക്കിവിട്ടു. ഗ്രിസ്തബ്ദം 1043 ൽ മൈക്കൾചെരലാരിയസ് പാത്രിയർക്കീസായപ്പോൾ, പൗരസ്ത്യസഭയുടെ പാശ്ചാത്യവിദ്വേഷം പൊട്ടാൻപോകുന്ന അഗ്നിപർവ്വതംപോലെ അതിരൂക്ഷമായിരുന്നു.

ചെരലാരിയസ്

ചെരലാരിയസ് ലാററിൻക്രമങ്ങളേയും ഭരണത്തേയും വളരെ വെറുത്തിരുന്നു. കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലേ ലാററിൻപള്ളികളെല്ലാം ഖലംപ്രയോഗിച്ചു് അടപ്പിച്ചു. ലാററിൻപുരോഹിതൻ ചൊല്ലുന്ന കുർബാനയിൽ യഥാർത്ഥമായ വസ്തുമാറ്റം സംഭവിക്കുന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞു ചെരലാരിയസിന്റെ കാര്യസ്ഥൻ ലാററിൻദൈവാലയത്തിൽ കടന്നു തിരുവോസ്തികളെല്ലാം ചിതറിക്കളഞ്ഞു. ലാററിൻസന്യാസിമാരോടു ഗ്രീക്കുവീത്തു സചീകരിക്കാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. അല്ലാത്തവരെ അവിടെനിന്നു തുരത്തി. അവരുടെ ആശ്രമങ്ങൾ പിടിച്ചെടുത്തു. പാത്രിയർക്കീസ് ചെയ്ത ഈ കുടുംകൈകൾ കണ്ടു ഒൻപതാംകോൺസ്റ്റന്റൈൻൻ ചക്രവർത്തിപോലും ഭയപ്പെട്ടു. ചക്രവർത്തിയുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം ഒൻപതാം ലെയോൻമാർപ്പാപ്പ സമാധാനം സ്ഥാപിക്കാൻ ഒരു പ്രതിനിധിസംഘത്തെ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലേയ്ക്കയച്ചു. അമിതമായ ലാററിൻവിദ്വേഷത്താൽ അന്ധനായ ചെരലാരിയസാകട്ടെ, ഭിന്നതകളും തർക്കങ്ങളും പറഞ്ഞുതീർക്കാൻ ഒട്ടും വഴിപ്പെട്ടില്ല. എന്നല്ല, അദ്ദേഹം മാർപ്പാപ്പയുടെ പേർ ആരാധനക്രമത്തിൽനിന്നു നീക്കംചെയ്തുകൂടിച്ചെയ്തു. അതു

കൊണ്ടും, പാത്രീയർക്കീസിനെ, അദ്ദേഹം അവലംബങ്ങളിൽ അടിയുറച്ചു നില്ക്കുകയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി മാർപ്പാപ്പയുടെ പ്രതിനിധികൾ സഭയിൽനിന്നു പുറംതള്ളാൻതന്നെ തീരുമാനിച്ചു.

ആ നിർഭാഗ്യസംഭവം

അന്നും, 1054 ജൂലൈ 16-ാംതീയതി കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലെ സെൻറ്സോഫിയാകത്തീഡ്രൽ ജനനിവീഡമായിരുന്നു. ആഘോഷമായ തിരക്കർമ്മങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ ഇനി താമസമില്ല. മാർപ്പാപ്പയുടെ പ്രതിനിധികളായ കർദ്ദിനാൾ ഫ്യൂബർട്ടും, കർദ്ദിനാൾ ഫ്റെഡറിക്കും, ആർച്ച്ബിഷപ്പ് പീറ്റർ എന്നിവർ ജനങ്ങളുടെയിടയിലൂടെ മുന്നോട്ടുനീങ്ങി, അർത്താരയെ സമീപിച്ചു. ജനങ്ങളെല്ലാം ശ്യാസമടക്കി നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. ചെരലാരിയസിനെ സഭാഭ്രഷ്ടനാക്കുന്ന മാർപ്പാപ്പയുടെ ബുദ്ധിമുട്ടിലെ പീഠത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ടും അവർ ഉദ്ഘോഷിച്ചു: "Videat Deus et Judicat" — "ദൈവം കണ്ടു വീധിക്കട്ടെ." പേപ്പൽപ്രതിനിധികൾ ഉടൻതന്നെ സ്ഥലംവിട്ടു.

പാത്രീയർക്കീസായ മൈക്കൾചെരലാരിയസിനെ മാർപ്പാപ്പ സഭാഭ്രഷ്ടനാക്കിയെന്ന വാർത്ത പൗരസ്ത്യലോകമാകമാനം കാട്ടുതീപോലെ വ്യാപിച്ചു. പാത്രീയർക്കീസിന്റെ സ്വാധീനത്തിൽപ്പെട്ട സഭകളിലെല്ലാം പ്രതികരണങ്ങളുണ്ടായി. ചെരലാരിയസ് എന്ന വ്യക്തിയെമാത്രമാണ് സഭാഭ്രഷ്ടനാക്കിയത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാത്രീയർക്കാസ്ഥാനത്തെയോ മറ്റേതെങ്കിലും പൗരസ്ത്യസിംഹാസനത്തെയോ ഈ ശിക്ഷാവിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നില്ല. എങ്കിലും, ആദ്യം കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളും അതിനെത്തുടർന്നു മറ്റു പൗരസ്ത്യപാത്രീയാക്കാസിംഹാസനങ്ങളും റോമുമായുണ്ടായി

രുന്ന ബന്ധം വിച്ഛേദിച്ചു. അങ്ങനെ, ഓർത്തഡോക്സ് സഭയ്ക്കെതിരെ വെറുപ്പിന്റെ തീരം വേർപിരിഞ്ഞു.

ചെറുലാരിയസിൻശേഷം

ഭിന്നതത്വശേഷം കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും തമ്മിൽ ഏറെയേറെ അകലുവാൻ തുടങ്ങി. ഈ അകൽച്ചയെ, കുരിശുയുദ്ധത്തിനു പാശ്ചാത്യദേശങ്ങളിൽനിന്നു വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന സൈന്യങ്ങളുടെ പെരുമാറ്റം ശോചനീയമാംവിധം വർദ്ധിപ്പിച്ചു. നാലാമത്തെ കുരിശുയുദ്ധം യഥാർത്ഥത്തിൽ, പൗരസ്ത്യക്രൈസ്തവർക്കെതിരായ ഒരാക്രമണമെന്നായിരുന്നു. 1204-ൽ പാശ്ചാത്യസൈന്യം കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പിടിച്ചടക്കി. അവിടെനിന്നു പൗരസ്ത്യമെത്രാന്മാരെയെല്ലാം ഓടിച്ചു; പള്ളികളെല്ലാം കൊള്ളയടിച്ചു. പൗരസ്ത്യചക്രവർത്തിയെ വധിച്ചു ഒരു ഫ്ലാഷുകാരനെ ചക്രവർത്തിയാക്കി. എന്നിട്ടും, ഫ്ലാഷുകാരും ഇംഗ്ലീഷുകാരുംകൂടി അൻപത്തേഴു വർഷത്തോളം അവിടെ ഭരണം നടത്തി. അപ്പോഴേ ഓർത്തഡോക്സ് കാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി, മേലിൽ കത്തോലിക്കരോടോ മാർപ്പാപ്പായോടോ യാതൊരു ബന്ധവും പാടില്ലെന്ന്. അന്നു പാശ്ചാത്യർ ചെയ്ത അനീതികൾ വിസ്മരിക്കാൻ അടുത്ത നാൾവരെ പൗരസ്ത്യർക്കു സാധിച്ചിട്ടില്ല. അവരുടെ ഹൃദയത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ ആ പൂർവ്വവൈരാഗ്യം ഉഴിഞ്ഞുമാറ്റിക്കിടക്കുകയായിരുന്നു. ഇന്നത്തേ മാറിവരുന്ന പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ, സഹോദരസ്നേഹത്തിന്റെ ഉഷ്ണമുളവാതമേറു ശിലാസമമായിക്കിടന്ന ആ വിരോധമെല്ലാം ഉരുകിയൊലിച്ചുപൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

പരാജയമടഞ്ഞ പുനരൈകുങ്ങൾ

1) ലിയോൺസിലെ പുനരൈകുവും—1274

വർഷങ്ങൾകഴിഞ്ഞുപോയി. അടിക്കടി ലഭിച്ച വിജയങ്ങളാൽ ഉന്മത്തരായ മുസ്ലീംസൈന്യം കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിനെതിരെ ഇരമ്പിക്കയറാൻ തുടങ്ങി. തന്റെ സൗഭാജ്യത്തിനെതിരായുള്ള ഈ ഭീഷണിയെ നേരിടാൻ ഗത്യന്തരമില്ലെന്ന മനസ്സിലാക്കിയ മൈക്കൽ എട്ടാമൻ ചക്രവർത്തി, പൂർവ്വവൈരാഗ്യമെല്ലാം വിസ്തരിച്ച പാശ്ചാത്യസഹോദരങ്ങളുമായി രമ്യതപ്പെടുവാൻതന്നെ തീരുമാനിച്ചു. അതിനാദ്യപടിയായി അദ്ദേഹം, കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ പാത്രിയർക്കീസ് ജോൺബെക്കോസിന്റെ കീഴിൽ ഒരു പ്രതിനിധിസംഘത്തെ ലയൺസിലെ രണ്ടാംസാർവത്രിക സൂനഹദോസിപ്പേക്കയച്ചു. ചക്രവർത്തി സൂനഹദോസിനെ അറിയിച്ചു, തന്റെ പ്രതിനിധികൾ വിവാദത്തിനല്ല പുനരൈകുത്തിനാണു വരുന്നതെന്ന്. അങ്ങനെ, യാതൊരു പ്രതിബന്ധവുംകൂടാതെ പുനരൈകുവും നടന്നു. എന്നാൽ, കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിലെ ജനങ്ങളോ വൈദികഗണമോ പുനരൈകുത്തെ സ്വാഗതം ചെയ്തില്ല; എന്നുമാത്രമല്ല, അവരെല്ലാം പുനരൈകുത്തെ ശക്തിയായി എതിർക്കാനുംതുടങ്ങി. അതുകൊണ്ടു, രണ്ടാം അൻഡ്രോണിക്കോസ് ചക്രവർത്തിക്കു ലയൺസിലെ പുനരൈകുത്തെ അസ്ഥിരപ്പെടുത്തേണ്ടിവന്നു.

2) ഫ്ലോറൻസിലെ പുനരൈകുവും—1439

തുർക്കിസൈന്യം കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിന്റെ പടിക്കലെത്തിയപ്പോഴാണ് ഏഴാം ജോൺചക്രവർത്തിക്കു ത

ന്റെ നിസ്സഹായത മനസ്സിലായത്. അദ്ദേഹം പ്രമുഖന്മാരായ ഓർത്തഡോക്സ് സഭാനേതാക്കന്മാരുടെ എഴുത്തുറോളം വരുന്ന ഒരു സംഘവുമായി സാർവത്രികസുനഹദോസ്സമ്മേളനസ്ഥലമായ ഫെറാറായിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. മാർപ്പാപ്പാതന്നെ വന്നു അവരെ സ്നേഹപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചു. ഇപ്രാവശ്യം ഭിന്നതകളുടെ ദൈവശാസ്ത്രപരവും സഭാശാസ്ത്രപരവുമായ വശങ്ങളെപ്പറ്റി സുലീർഷങ്ങളായ ചർച്ചകൾ നടന്നു. അവസാനം പുനരെകൃത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനതത്വങ്ങളായി നാലു സംഗതികൾ ഓർത്തഡോക്സ് ജനത അംഗീകരിച്ചു:

- 1) മാർപ്പാപ്പായുടെ പരമാധികാരം.
- 2) പുളിപ്പിക്കാത്ത അപ്പത്തിന്റെ ഉപയോഗസാധ്യത.
- 3) ശുദ്ധീകരണസ്ഥലം ഉണ്ടെന്ന വസ്തുത.
- 4) പരിശുദ്ധാത്മാവിന്റെ പിതാവിൽനിന്നും പുത്രനിൽനിന്നുമുള്ള പുറപ്പാട്. (പരിശുദ്ധാത്മാവ് പിതാവിൽനിന്നും പുത്രനിൽനിന്നും ഒരു സത്തയിൽനിന്നെന്നപോലെ

—*Tanquam de uno principio*—പുറപ്പെടുന്നു.)

1439 ജൂലൈ 6-ാം തീയതി “സപ്തം സന്തോഷിക്കന്” — “*Laetentur caeli*” എന്ന പേപ്പൽബുദ്ധാവഴി മാർപ്പാപ്പാ ഓർത്തഡോക്സ്സഭയുടെ പുനരെകൃതം പ്രഖ്യാപിച്ചു.

ഇപ്രാവശ്യവും ഓർത്തഡോക്സ് ജനത പൊതുവേ പുനരെകൃതവിരോധികളായിരുന്നു. റഷ്യയിലെ രണ്ടാംബാസിൽ ചക്രവർത്തി പുനരെകൃതത്തെ അപ്പാടെ നിരാകരിച്ചു. അലക്സാൻഡ്രിയ, അന്ത്യോക്യ, യരൂസലം എന്നീ പാത്രിയാർക്കാനുമാനങ്ങളിൽ പുനരെകൃതം കുറേക്കാലത്തേയ്ക്കു നിലനിന്നു. അന്ത്യോക്യായിലെ ഒരു വിഭാഗം ജനത ഇന്നും കത്തോലിക്കാപുനരെകൃതത്തിൽ ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നു. കോൺ

സ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിലാകട്ടെ, ചക്രവർത്തിയും ഏതാനും സഭാ നേതാക്കുമാരും ചില ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുമൊഴികെ മറ്റെല്ലാവരും പുനരുകൃത്യത്തെ എതിർത്തു.

കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിന്റെ പതനം

ക്രൈസ്തവലോകം ഒന്നുചേർന്നെങ്കിലും തുർക്കികൾക്കെതിരായി കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിനെ സഹായിക്കാൻ പാശ്ചാത്യഭരണാധികാരികളാലും മുമ്പോട്ടു വന്നില്ല. അവരെല്ലാം നിഷ്പക്ഷമനഃസ്ഥിതിക്കാരായിരുന്നു. ചിലരാകട്ടെ, രഹസ്യമായി തുർക്കികളെ സഹായിക്കുകയുണ്ടായി. പൗരസ്ത്യസഹോദരങ്ങളുടെ സഹായത്തിനെത്താൻ മാർപ്പാപ്പാ ചെയ്ത ആഹ്വാനങ്ങളെല്ലാം നിഷ്പഫലമായി. കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിനു പാശ്ചാത്യരിൽനിന്നു ലഭിച്ച സഹായം മാർപ്പാപ്പാ അയച്ചുകൊടുത്ത ഒരു വ്യംഗം പട്ടാളവും ജനോപരിപ്ലവ്ഛിതയായ ഏതാനും കപ്പലുകളും 600 ഭടന്മാരുംമാത്രം.

1453 മേയ് മാസം 29-ാം തീയതി തുർക്കിസൈന്യം മുഹമ്മദ് രണ്ടാമന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ പിടിച്ചടക്കി. യുദ്ധങ്ങളിൽ വെച്ച്, പുനരുകൃത്യത്തിന്റെ പ്രേരകശക്തിയായിരുന്ന കോൺസ്റ്റന്റൈൻ പത്താണ്ടാമൻ മരിച്ചുവീണു. സീസർക്കുടേവിയനുശേഷം റോമാസാമ്രാജ്യം ഭരിച്ച നൂററിപ്പത്താണ്ടാമത്തെ ചക്രവർത്തിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അനശ്ചരമെന്നു കരുതപ്പെട്ടിരുന്ന റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അടിത്തറയും അങ്ങനെ പറിഞ്ഞുപോയി. ആശയഹാ പൗരസ്ത്യജനത ആത്മഗതം ചെയ്തു: "സുൽത്താന്റെ തലപ്പാവുവിനതാഴെക്കഴിഞ്ഞുകൂടുകയാണ് മാർപ്പാപ്പായുടെ കിരീടത്തിനു കീഴിൽ കഴിയുന്നതിലും നല്ലതു."

ഓർത്തഡോക്സ് സഭയിലെ പാത്രീയാർക്കാനമാനങ്ങൾ

പഴയ പാത്രീയാർക്കാനമാനങ്ങൾ

1) അന്ത്യോക്യ

ആദ്യത്തെ നാല്പതുറാണ്ടുകാലത്തേക്കു പൗരസ്ത്യദേശത്തെ മതപരവും രാഷ്ട്രീയവുമായ ഭരണകേന്ദ്രമായിരുന്നു അന്ത്യോക്യ. പക്ഷേ, പൗരസ്ത്യരോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനം കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളായതോടെ അന്ത്യോക്യ ക്ഷയിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ആരുൻപാഷണ്ഡത, നെസ്റ്റോറിയൻപാഷണ്ഡത ഏകസഭാവപാഷണ്ഡത ഇവ അന്ത്യോക്യയെ അടിക്കടി ദുർബലപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. തുടർന്ന്, സൈപ്രസ്, യരൂസലം, പേർഷ്യ എന്നിവിടങ്ങളിലെ സഭകൾ സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രഖ്യാപിച്ചു പിരിഞ്ഞുപോയി. അവസാനം, അറബികളുടെ ആക്രമണത്തോടെ അന്ത്യോക്യ നിലംപരിച്ചു.

പിന്നീട് പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അന്ത്യോക്യൻപാത്രീയർക്കീസിനു ഡമാസ്കസിൽ ഒരു അസ്ഥാനമുറച്ചെങ്കിലും കാര്യമായ പ്രാബല്യമൊന്നും ലഭിച്ചില്ല. ഇന്ന് അന്ത്യോക്യയുടെ പാത്രീയർക്കീസ് തിയഡോഷ്യസ് ആറാമൻതിരുമേനിയായാണ്. ലബനോൺ, സിറിയ, അമേരിക്ക ഇവിടങ്ങളിലായി 485,000 ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആധ്യാത്മികാധികാരിയായിരിക്കുന്നു.

2) അലക്സാൻഡ്രിയ

ക്രിസ്തുവർഷം ആദ്യനൂറ്റാണ്ടിൽത്തന്നെ ഈജിപ്റ്റിൽ ക്രിസ്തുമതം പ്രചരിച്ചു; അതും വളരെ വേഗത്തിൽ. വി. മർക്കോസാണു് അലക്സാൻഡ്രിയയുടെ അപ്പസ്തോലൻ. അലക്സാൻഡ്രിയായിലേ . മെത്രാന്റെ സ്ഥാനം ഉന്നതവും അധികാരവ്യാപ്തി വിപുലവുമായിരുന്നു. ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ മതബോധനാലയവും (Catechetical School) പുരാതനമായ ഗ്രന്ഥാലയവും അലക്സാൻഡ്രിയയുടെ കീഴ്തിലോകമെങ്ങും പരത്തി.

ആദ്യശതകങ്ങളിലെ ഗോസ്റ്റിസിസം ആര്യനിസം തുടങ്ങിയ പാഷണ്ഡതകൾ ഈജിപ്റ്റിലെ സഭയെ വല്ലാതെ ബാധിച്ചു. ആര്യനിസത്തിന്റെ എതിരാളികളായി രംഗപ്രവേശംചെയ്ത സഭാചരിത്രത്തിൽ മായാത്തമുദ്രപതിച്ച വി. അലക്സാണ്ടറും വി. അത്തനഗോറസും അലക്സാൻഡ്രിയായിലെ പാത്രിയർക്കീസുമാരായിരുന്നു. അഞ്ചാംനൂറ്റാണ്ടിൽ ഏകസ്വഭാവവാദം ഈജിപ്ഷ്യൻസഭയെ വിഴുങ്ങിക്കളഞ്ഞെന്നു പറയാം. തുടർന്നു, ഈജിപ്തുകാർ കോപ്റ്റിക്സഭയെന്നപേരിലൊരു സ്വതന്ത്രസഭ സ്ഥാപിച്ചു.

638-ൽ അറബികൾ ഈജിപ്തു കീഴടക്കിയതോടെ അവിടത്തെ ക്രൈസ്തവസഭ നാമാവശേഷമാക്കപ്പെട്ടു. പിന്നീട്, 1899-ൽ മോസിയസ് അലക്സാൻഡ്രിയായിലെ പാത്രിയർക്കീസായതിനുശേഷമേ ഈജിപ്റ്റിൽ ഓർത്തഡോക്സ് വിശ്വാസം പുനരുജ്ജീവിച്ചുള്ളൂ. ഇന്ന് അലക്സാൻഡ്രിയായിലെ പാത്രിയർക്കീസ് ക്രിസ്റ്റോഫറസ് രണ്ടാമനാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണത്തിൽ, അമ്റിക്കയുടെ വിവിധഭാഗങ്ങൾ, മാർട്ടിന്, അമേരിക്ക എന്നിവിടങ്ങളിലായി 250,000 ഓർത്തഡോക്സ്കാരുണ്ടു്.

3) കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ

ക്രിസ്തുപുണ്യം 325-ൽ സമ്മേളിച്ച നിക്യാസൂനഹമോസിൽ വെച്ചാണ് കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ ഒരു പാത്രിയാർക്കാനുമാനമായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടത്. അതിനുശേഷം രണ്ടു നൂറ്റാണ്ടുകൾ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമാണ്, അതായത് 6-ാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധം മുതൽ മാത്രമാണ്, കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലെ പാത്രിയർക്കീസ് എക്യുമെനിക്കൽ പാത്രിയർക്കീസെന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയത്. അന്ന് കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പാത്രിയർക്കീസായിരുന്ന ജോൺനാലാമൻ എക്യുമെനിക്കൽ പാത്രിയർക്കീസ്—ക്രൈസ്തവലോകത്തിന്റെ പാത്രിയർക്കീസ്—എന്ന പദവി സ്വീകരിച്ചു. ഇത്ര പ്രശ്യാപപുണ്ണമായ ഒരു പേരു സ്വീകരിക്കരുതെന്നു മഹാനായ ഗ്രിഗരിമാർപ്പാപ്പാ അദ്ദേഹത്തെ ഉപദേശിച്ചിരുന്നതാണ്. പക്ഷേ, ആ ഉപദേശം അനുസരിക്കാൻ അദ്ദേഹം കൂട്ടാക്കിയില്ല. മാർപ്പാപ്പായാകട്ടെ “ദൈവത്തിന്റെ ദാസന്മാരുടെ ദാസൻ” (Servus Servorum Dei) എന്ന പേര് സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടു് എളിയയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെ വ്യക്തമാക്കി.

1453-ലാണല്ലോ തുർക്കികൾ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ കടന്നുകൂട്ടി കീഴടക്കിയത്. അന്നുമുതൽ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പാത്രിയർക്കീസ് തുർക്കികളുടെ കീഴിലാണ്. 1472-ൽ പാത്രിയർക്കീസ് ജനാസിയോസുരണ്ടാമൻ ഹുജോറൻസിലെ പുനരെകുഞ്ഞെയും അസ്ഥിരപ്പെടുത്തി. തുർക്കിസുൽത്താന്മാരുടെ കീഴിൽ ക്രൈസ്തവജനതയ്ക്കു നിരവധി യാതനകൾ സഹിക്കേണ്ടിവന്നു. കഴിഞ്ഞ അഞ്ഞൂറുവർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ നൂറ്റാണ്ടുപതു പാത്രിയർക്കീസുമാർ അവിടെ ഭരിച്ചു. അവരിൽ മുപ്പത്തിനാലുപേർക്കേ മരണംവരെ ഭരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. അവരിൽ എട്ടുപേർ ദയ

നിയമാവിധം വധിക്കപ്പെട്ടു. പാത്രിയർക്കാനുമാനം ലേലത്തിൽ പിടിക്കുകയെന്ന ഭൂഷിച്ച സമ്പ്രദായം അന്നു നിലവിലിരുന്നതുകൊണ്ട്, ഏറ്റവും കൂടുതൽപണം കൊടുക്കാൻ കഴിവുള്ള വ്യക്തിയാണു പാത്രിയർക്കീസായി ഉയർന്നത്. അങ്ങനെ പാത്രിയർക്കീസായി വന്നവരുടെ ഭരണകാലമാകട്ടെ, കൂടുതൽ പണവുമായി മറ്റൊരു വ്യക്തി മുന്യാട്ടുവരുന്നതുവരെ മാത്രമായിരുന്നുതാനും. ഇങ്ങനെ പണത്തിന്റെ പ്രതാപംകൊണ്ട്, സീറീൽ ലൂക്കാരിയൂസ് എന്നയാൾ ഏഴുപ്രാവശ്യം പാത്രിയർക്കീസായിട്ടുണ്ട്.

ഫാനർ

കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പിടിച്ചടക്കിയയുടനെ തുർക്കികൾ സെൻറ് സോഫിയാകത്തീദ്രുചിനെ ഒരു മുസ്ലീം മോസ്കായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി. അതുകൊണ്ട്, പാത്രിയർക്കീസിനു പുതിയൊരു കത്തീദ്രൽ തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടിവന്നു — കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലെ സെൻറ് ജോർജ്ജ് ദേവാലയം. “ഫാനർ” (Phanar) എന്ന പേരിലാണ് ആ ദേവാലയം അറിയപ്പെടുക. ഇന്നും കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പാത്രിയർക്കീസിന്റേയും ഭരണസമിതിയുടേയും ആസ്ഥാനം ഫാനർതന്നെയാണ്.

അത്തനാഗൊറസ് തിരുമേനി

ആധുനികകാലത്തു തുർക്കിഗവണ്മെന്റും പാത്രിയർക്കാസിംഹാസനവുമായി നീണ്ടമത്സരങ്ങൾ നടന്നു. 1948-ൽ അത്തനാഗൊറസ് സ്റ്റൈറൺ പാത്രിയർക്കീസായശേഷമാണ് സ്ഥിതിഗതികൾ മെച്ചപ്പെട്ടത്. ഭരണാധികാരികളുമായി സൗഹാർദ്ദത്തിലും രമ്യതയിലും വർത്തിക്കുന്നതിൽ അത്തനാഗൊറസ് തിരുമേനിക്കുള്ള കഴിവ് അസാമാ

നൂമാണ്. മാനുമായ വ്യക്തിത്വവും നയതന്ത്രപൂർവമായ സമീപനവും ഇതരസഭകളോടുള്ള ബഹുമാനവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിത്വത്തെ വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജോൺമാർപ്പാപ്പായെ അദ്ദേഹം വിശേഷിപ്പിച്ചതു ഹൃദയസ്पर्ശിയായ ഒരു സുവിശേഷഭാഗം ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടാണ്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: “ദൈവത്താൽ പ്രേഷിതനായ ഒരു മനുഷ്യനാണായിരുന്നു; അദ്ദേഹത്തിന്റെപേര് ജോൺ എന്നായിരുന്നു” (യോഹ. 1, 6). പോൾ മാർപ്പാപ്പായുമായി അത്തനാഗൊറസ് നടത്തിയ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ സന്ദർശനവും അതിനുശേഷം തുടർന്നുപോരുന്ന സ്നേഹബന്ധവും ക്രൈസ്തവലോകത്തിനു പ്രത്യാശയ്ക്കു വക നല്കുന്ന സൂചനകളാണ്.

തുർക്കി, ആന്തോസ്ഗിരി, അമേരിക്ക, ഓസ്ട്രേലിയ, കാനഡ, മധ്യയൂറോപ്പ് എന്നിവിടങ്ങളിലായി 2,015,000 ഓർത്തഡോക്സുകാരാണ് കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിന്റെ കീഴിലുള്ളത്.

4) യരൂസലം

ക്രിസ്തപഖ്ദം 451-ൽ നടന്ന കൽക്കദോനിയസുനഹദോസിൽവെച്ചാണ് യരൂസലം ഒരു പാത്രിയർക്കാസിംഹാസനമായി ഉയർന്നത്. അന്ന് അറുപതോളം രൂപതകളുണ്ടായിരുന്നു, യരൂസലത്തിന്റെ ഭരണസീമയിൽ. ഏഴാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മുഹമ്മദീയർ ആക്രമിച്ചു കീഴടക്കുന്നതുവരെ യരൂസലം സമ്പൽസമൃദ്ധിയിലും മതചൈതന്യത്തിലും ഉന്നതനിലയിലാണ് കഴിഞ്ഞിരുന്നത്. ലോകത്തിന്റെ വിവിധഭാഗങ്ങളിൽനിന്ന് ആ പുണ്യഭൂമിയിലേയ്ക്കു പ്രവഹിച്ചിരുന്ന തീർത്ഥാടകസഞ്ചയം യരൂസലത്തെ നയനാഭിരാമങ്ങളായ ദേവാലയങ്ങൾകൊണ്ടലങ്കരിച്ചു. ക്രൈസ്തവരാജ്യങ്ങളിലെ സമ്പത്തു മുഴുവൻ യരൂസലത്തു കുന്നുകൂടി. ദൈവശാസ്ത്രത്തിന്റേയും വി. ഗ്രന്ഥപഠനത്തിന്റേയും വളർച്ച

യിൽ യരൂസലം ഉൽകൃഷ്ടമായ സംഭാവനകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ടു്. വി. സിറിലും ജറോമും യരൂസലത്തിന്റെ സന്താനങ്ങളാണല്ലോ.

മുഹമ്മദീയർ യരൂസലത്തു്

637-ൽ മുഹമ്മദീയർ യരൂസലം ആക്രമിച്ചു കീഴടക്കി. ചുരുക്കംചില ദേവാലയങ്ങളും സന്യാസാശ്രമങ്ങളുമൊഴിച്ചു ബാക്കിയെല്ലാം അവർ നശിപ്പിച്ചു. നല്ലൊരുവിഭാഗം ക്രൈസ്തവർ ഓടി രക്ഷപെട്ടു. ചിലർ മതംമാറി. ശേഷിച്ചവർ മതപീഡനത്തെ ചെറുത്തുനിന്നു. 1099-ൽ കുരിശുയുദ്ധക്കാർ യരൂസലം കീഴടക്കിയപ്പോൾ ക്രൈസ്തവർ സ്വതന്ത്രരായി. പക്ഷേ, ലത്തീൻക്രമങ്ങൾ അവരുടെമേൽ അടിച്ചേല്പിക്കപ്പെട്ടു. പാത്രിയർക്കീസ് പലസ്തീന വിട്ടുപോയി. 1187-ൽ സാലഡിന്റെ മുസ്ലീംസൈന്യം വീണ്ടും യരൂസലം പിടിച്ചടക്കിയശേഷമാണു്, അദ്ദേഹം തിരിച്ചുവന്നതു്. ലാററിൻ ഗ്രീക്ക് ക്രൈസ്തവർ തമ്മിൽ വാശിയേറിയ മത്സരങ്ങൾ ഏറ്ററാണ്ടുകളായി നിലനില്ക്കുകയായിരുന്നു. പത്തൊൻപതാംഏറ്ററാണ്ടിന്റെ പൂർവാർദ്ധത്തിലാണു് അവയെല്ലാം ഒട്ടൊന്നു ശാന്തമായതു്.

ബനഡിക്തോസു് തിരുമേനിയാണു് ഇന്നു യരൂസലത്തെ പാത്രിയർക്കീസ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള 77000 ഭാൺഡോക്സു് ജനത ഇസ്രായേലിലും ജോർഡാനിലുമായി ജീവിക്കുന്നു.

പുതിയ പാത്രിയർക്കാനുമനങ്ങൾ

1) മോസ്സോ

തുർക്കികൾ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പിടിച്ചപ്പോൾ ഹെത്യ ഭാൺഡോക്സു് ലോകത്തിന്റെ നേതൃത്വം ഏറ്റെ

ടുത്തു. റഷ്യയിൽ ഒരു പാത്രിയർക്കാസ്ഥാനം സ്ഥാപിച്ചുകിട്ടാൻ അവർ വളരെക്കാലമായി ശ്രമിച്ചുവരികയായിരുന്നു. 1589-ൽ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലേ പാത്രിയർക്കീസായിരുന്ന ജറോമിയസ് മോസ്കോ സന്ദർശിച്ചു. ഈയവസരത്തിൽ റഷൻജനത അദ്ദേഹത്തോടാഹ്വാനംചെയ്തു, മോസ്കോയെ ഒരു പാത്രിയർക്കാസ്ഥാനമാക്കി ഉയർത്തണമെന്നു്. ഗ്രീക്കുകാരുടെ എതിർപ്പുകാരണം അന്നാ പരിശ്രമം ഫലമണിഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ, അധികംതാമസിയാതെ മോസ്കോ ഒരു പാത്രിയർക്കാസ്ഥാനമായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു.

മോസ്കോ പാത്രിയർക്കീസുമാർ ഏറെയും റഷ്യൻചക്രവർത്തിമാരുടെ വെറും ആജ്ഞാനുവർത്തികളായിരുന്നു. തുടർന്നു്, ചക്രവർത്തിമാർ ചില പാത്രിയർക്കീസുമാർ ചക്രവർത്തിയുടെ താളത്തിനൊത്തു തുളുമാൻ കൂട്ടാക്കാത്തതാൽ, സഭയും രാഷ്ട്രവും തമ്മിൽ മത്സരമായി. അവസാനം 1700-ൽ മത്സരം വർദ്ധിക്കുകയും മാധാനായ പീറ്റർചക്രവർത്തി (Tsar Peter the Great) മോസ്കോയിലെ പാത്രിയർക്കാസ്ഥാനം നിരോധിക്കുകയും ചെയ്തു.

ദേശീയകൗൺസിൽ (National Council)

വീണ്ടും മോസ്കോയിൽ പാത്രിയർക്കാസ്ഥാനം സ്ഥാപിതമായതു 1917 ആഗസ്തു് 15-ാംതീയതി സമ്മേളിച്ച ദേശീയകൗൺസിൽവെച്ചാണു്. മെത്രാന്മാരും വൈദികന്മാരും അല്പമായരുമുൾപ്പെട്ട ഒരു ഭരണസമിതിയാണു് നാഷണൽകൗൺസിൽ. ഇതിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷൻ പാത്രിയർക്കീസായിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധികാരം പരിമിതമായിരുന്നു.

മതപീഡനം

1917 ഒക്ടോബർ 28-ാം തീയതി തിക്കോൺ വെളാവിൻ (Tikhon Belavin) പാത്രിയർക്കീസായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. സഭയുടെ ശത്രുക്കളായ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകർക്കെതിരായി അദ്ദേഹം വമ്പിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് റഷ്യമുഴുവൻ പ്രസിദ്ധമായി. ക്രൈസ്തവരെല്ലാം പാത്രിയർക്കീസിന്റെ കീഴിൽ അണിനിരന്നു. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളെല്ലാം സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണമെഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂഗവണ്മെന്റ്, അധികം താമസിയാതെ മതപീഡനം അതിന്റെ സകല ഭീകരതയോടുകൂടെ അഴിച്ചുവിട്ടു. ചുരുങ്ങിയ കാലത്തിനുള്ളിൽ 28 മെത്രാന്മാരും 1200 വൈദികന്മാരും പതിനായിരക്കണക്കിന് അല്പമായതും രക്തസാക്ഷികളായി. ലക്ഷക്കണക്കിനു ജനങ്ങളെ സൈബീരിയയിലെ തടങ്കൽപ്പാളയത്തിലേക്കു നീക്കം ചെയ്തു. അതിലുമധികമാണ് റഷ്യയിൽ നിന്ന് ഓടീരക്ഷപ്പെട്ടവരുടെ സംഖ്യ. പള്ളികളും സന്യാസാശ്രമങ്ങളും ഗവണ്മെന്റാഫീസുകളായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടു. 1923 ആയപ്പോഴേക്കും പാത്രിയർക്കീസ് തിക്കോൺ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂഗവണ്മെന്റിനു പരസ്യമായി കീഴടങ്ങി. ഉടനേ, മതമർദ്ദനത്തിന്റെ കാഠിന്യവും കുറഞ്ഞു. തുടർന്നുവന്ന പാത്രിയർക്കീസുമാർ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂഗവണ്മെന്റിന്റെ ചൊൽപ്പടിക്കു നിന്നിരുന്നതിനാൽ കൂടുതൽ മതമർദ്ദനങ്ങളൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. എങ്കിലും ഓർത്തഡോക്സ് കാരല്ലാത്ത ക്രൈസ്തവർക്കു ഭീകരമായ യാതനകൾ സഹിക്കേണ്ടിവന്നു. അതൊന്നും ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

ഇന്നത്തെ റഷൻ ഓർത്തഡോക്സ് സഭ

ഇന്നു റഷൻ സഭയുടെ പരമാധികാരി പാത്രിയർക്കീസ് അലക്സിസ് തിരുമേനിയാണ്. റഷ്യയിൽത്തന്നെ

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണസീമയിൽ അഞ്ചുകോടിയോളം ഓർത്തഡോക്സ്കാരുണ്ട്. ചൈന, കൊറിയ, ലിതവാനിയ, എസ്തോനിയ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിലെ കാത്തഡോക്സ്ജനതയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആധ്യാത്മികാധികാരത്തിൻകീഴിലാണ്. എല്ലാംകൂടി ആകെ 125,000,000 കാത്തഡോക്സ്കാർ. അലക്സിസ്തിരുമേനി ക്രൈസ്തവൈകൃതരസന്തോഷപൂർവ്വം സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിന്റെ അഭിപ്രായത്തെ ആദരിക്കാതെതന്നെ, വത്തിക്കാൻസൂനഹദോസിലേക്ക് അതിന്റെ ആദ്യസമ്മേളനമുതൽ അദ്ദേഹം നിരീക്ഷകപ്രതിനിധികളെ അയക്കുന്നുണ്ട്(1).

2) സെർവിയ

1346-ലാണ് സെർവിയ ഒരു പാത്രിയർക്കാസ്ഥാനമായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടത്. ഗ്രീക്കുകാരുടെ ഇടപെടൽകൊണ്ടു തുർക്കിസുൽത്താൻമാർ ചിലപ്പോഴെല്ലാം സെർവിയ പാത്രിയർക്കാസ്ഥാനം നിർത്തിക്കളയുകയും പുനഃപ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇന്നു സെർവിയയുടെ പാത്രിയർക്കീസ് ജർമ്മാനസ്തിരുമേനിയാണ്. യൂഗോസ്ലാവിയായിലും സമീപരാജ്യങ്ങളിലുമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധികാരത്തിൻ കീഴിൽ 8,500,000 കാത്തഡോക്സ്കാരുണ്ട്.

(1) നിരീക്ഷകരെ അയക്കുന്നതുസംബന്ധിച്ച മോസ്കോയും കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളും തമ്മിൽ നടന്ന വടംവലിയുടെ രസകരമായ ഒരു വിവരണം 1963 മാർച്ചിലെ അമേരിക്കൻ ഇക്സ്ട്രീസിയാസ്റ്റിക്കൽ റിവ്യൂവിൽകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. Cf. GEORGE A. HALONEY, S. J., *Coldwar among the Orthodox*.

3) ഖരഗേരിയ

ഖരഗേരിയൻജനത കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിൻറെയും റോമിൻറെയും ആധ്യാത്മികനേതൃത്വം മാറിമാറി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പത്താംനൂറ്റാണ്ടിലാണ്, മാർപ്പാപ്പാ ഖരഗേരിയയെ ഒരു പാത്രിയാർക്കാസ്ഥാനമായി ഉയർത്തിയതു്. പിന്നീടു പലപ്രാവശ്യം ഖരഗേരിയയുടെ പാത്രിയാർക്കാസ്ഥാനം നിർത്തിക്കളയുകയും വീണ്ടും പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നു ഖരഗേരിയയെ ഭരിക്കുന്ന സിറിൽ ലൂക്കാരിയോസ് തിരുമേനിയുടെ കീഴിൽ 6,000,000 ഓർത്തഡോക്സ്കാരുണ്ടു്.

4) റുമേനിയ

ലാറിൻആരാധനക്രമങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചുപോന്ന റുമേനിയൻജനത ഒൻപതാംനൂറ്റാണ്ടു മുതൽ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിൻറെ നിയന്ത്രണത്തിൽവന്നു. അന്നുമുതൽ പൗരസ്ത്യരീതാണ് അവർ ആചരിക്കുന്നതു്. 1865-ൽ റുമേനിയ ഒരു സ്വതന്ത്രസഭയായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. ഇന്നു റുമേനിയയുടെ പാത്രിയാർക്കീസ് ജസ്റ്റീനിയൻമെത്രാപ്പോലീത്തയാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻറെ ആസ്ഥാനം കപ്പടോച്ചിയായി ചെ സീസറിയായിലും. അദ്ദേഹത്തിൻറെ ആധ്യാത്മികഭരണത്തിൻകീഴിലുള്ളതു് 14,000,000 ഓർത്തഡോക്സ്കാരാണ്.

5) ജോർജിയ

ഇബേറിയൻജനത അഥവാ ജോർജിയൻജനത നാലാംനൂറ്റാണ്ടിൽത്തന്നെ ക്രിസ്തപരയായികളായി. ഏഴാംനൂറ്റാണ്ടു മുതൽ അവരെ നയിച്ചിരുന്നതു് കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളാണ്. തുടർച്ചയായി വിദേശീയാക്രമണങ്ങളോടു്

എതിർത്തുനിന്നു ശക്തികുറച്ചിട്ടു അവർ പേർഷ്യൻ ആക്രമണത്തെ നേരിടാൻ റഷ്യയുടെ സഹായം അപേക്ഷിച്ചു. പക്ഷേ, ഈയവസരം ഉപയോഗിച്ചു റഷ്യ ജോർജിയായെ കീഴടക്കി. വിപ്ലവത്തിനുശേഷം 1918-ൽ ജോർജിയൻരാഷ്ട്രവും സഭയും റഷ്യയുടെ അധീശതപത്തിൽനിന്നു സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രാപിച്ചു. എന്നാൽ, 1924-ൽ ബോൾഷെവിക്കാർ ജോർജിയായെ വിണ്ടും കീഴടക്കി, പിന്നീട് നടന്നതു ഭീകരമായ മതമർദ്ദനമാണ്. ധീരന്മാരായ ജോർജിയാക്കാർ മർദ്ദനങ്ങളെയെല്ലാം അവസാനംവരെ ചെറുത്തുനിന്നു. നിരന്തരമായ പരിശ്രമങ്ങളുടെ ഫലമായി ഇന്നവർക്ക് ഭൗമീയത്തിലുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മെൽക്കിസദേക് മൂന്നാമൻതിരുമേനിയായാണ് ഇന്നു ജോർജിയായുടെ പാത്രിയർക്കീസ്. 2,000,000 കാത്തഡോക്സ്കാറാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിലുള്ളതു്.

മറു ഓർത്തഡോക്സ്സുകൾ

വി. പൗലോസിന്റെ സഹപ്രേഷിതനായിരുന്ന വി. ബർണ്ണബോസിന്റെ നാടാണു സൈപ്രസ്. വി. എപ്പിഫാനിയൂസ് സൈപ്രസിലെ മെത്രാനായിരുന്നു. ഏഴാം നൂറ്റാണ്ടു മുതൽ പത്താം നൂറ്റാണ്ടുവരെ അവർക്കു പലപ്രാവശ്യം മുസ്ലീം ഭരണത്തിലിരിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. 1191-ൽ കുരിശു യുദ്ധത്തിനു വന്ന റിച്ചാർഡ് രാജാവു് സൈപ്രസ് കീഴടക്കി. പിന്നീട് നാലു നൂറ്റാണ്ടുകാലം അവർ പാശ്ചാത്യ ഭരണത്തിലായിരുന്നു. പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിൽ തുർക്കികൾ സൈപ്രസ് കൈവശമാക്കി; മതപീഡനവും തുടങ്ങി. ഈ മതപീഡനത്തിൽനിന്നു സൈപ്രസ് ജനത മോചനം പ്രാപിച്ചതു 1878-ൽ ബ്രിട്ടീഷുകാർ സൈപ്രസ് കൈവശമാക്കിയശേഷമാണ്. 1931 മുതൽ സൈപ്രസ് സ്വാതന്ത്ര്യസമരം തുടങ്ങി. 1950-ൽ ആർച്ചുബിഷപ്പ് മക്കാരിയോസ്

രംഗത്തു വന്നതോടെ സൈപ്രസ് സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ശീതളവായു ശ്വസിച്ചുതുടങ്ങി. 1960-ൽ ഒരു സ്വാതന്ത്ര്യപരമാധികാരവിപ്ലവം ഉണ്ടായ സൈപ്രസിലെ ഭരണഘടന പ്രാബല്യത്തിൽവന്നു. ആർച്ച്ബിഷപ്പ് മക്കാരിയോസ് സൈപ്രസിലെ പ്രഥമ പ്രസിഡണ്ടായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. ഇന്നു തുർക്കി വംശജരും ഗ്രീക്കു വംശജരും തമ്മിൽ സൈപ്രസിൽ നടക്കുന്ന സമരവും തുർക്കിയുടെ ഇടപെടലും സൈപ്രസിലെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനോടു ഭീഷണിയാണ്. ആർച്ച്ബിഷപ്പ് മക്കാരിയോസ് തന്നെയാണ് സൈപ്രസിലെ ആധ്യാത്മികനേതാവും. അവിടുത്തെ 544,000 ജനങ്ങളിൽ 408,000 പേരും ഓർത്തഡോക്സുകാരാണ്.

സീനായിലെ വി. കാതറൈൻ ആശ്രമമാണ് ഓർത്തഡോക്സ് സഭയിലെ ഏറ്റവും ചെറിയ സഭ. അവിടുത്തെ ആശ്രമശ്രേഷ്ഠനാണ് സീനായുടെ മെത്രാപ്പോലീത്താ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ സന്യാസികളും അല്പമായ രമടക്കം നൂറോളം ഓർത്തഡോക്സ് കാരെയുള്ളു.

എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടുവരെ ഗ്രീസിലെ സഭ മാർപ്പാപ്പായുടെ നേരിട്ടുള്ള നിയന്ത്രണത്തിലായിരുന്നു. പൗരസ്ത്യചക്രവർത്തിയായ ലെയോമൂന്നാമനാണ് ഗ്രീസിലെ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിന്റെ ഭരണസീമയിൽ കൊണ്ടുവന്നത്. 1833-ൽ നാവുപുഴയിൽ സമ്മേളിച്ച ബിഷപ്പ്സ് കോൺഫറൻസ് ഗ്രീക്കുസഭയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഏഥൻസ് മെത്രാപ്പോലീത്തയായ ക്രിസോസ്റ്റോമസ് തിരുമേനിയാണ് ഗ്രീക്കുസഭയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ തലവൻ. 7,350,000 ഓർത്തഡോക്സുകാരുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ.

അൽബേനിയൻ സ്വാതന്ത്ര്യദേശീയസഭയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ മെത്രാപ്പോലീത്താ പെസ്സിയൂസ് തിരുമേനിയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണത്തിൽ 210,000 ഓർത്തഡോക്സുകാരുണ്ട്.

പോളണ്ടിൽ ആകെ 450,000 ഓർത്തഡോക്സുകാരുണ്ട്. അവരുടെ നേതാവാണ് മക്കാരിയോസ് മെത്രാപ്പോലീത്ത.

ആർച്ചുഖിഷപ്പ് ജെർമ്മാനസ് തിരുമേനിയാണ് 70,000 ഓർത്തഡോക്സുകാരുള്ള ഫിൻലാൻറിലെ സഭയുടെ അധ്യക്ഷൻ.

വിസ്തുതമായ ഹംഗറിയിൽ ആകെ 50,000 ഓർത്തഡോക്സുകാരേയുള്ളു.

1860-ൽ ആരംഭിച്ചതാണ് ജപ്പാനിലെ ഓർത്തഡോക്സ് സഭ. 1941 മുതൽ ജപ്പാൻസഭ സ്വതന്ത്രയാണ്. ആർച്ചുഖിഷപ്പ് ജോൺ നിക്കോളാസിന്റെ കീഴിൽ 35000 ഓർത്തഡോക്സ്കാർ ഇന്നു ജപ്പാനിലുണ്ട്.

കത്തോലിക്കാരാഷ്ട്രമായ ചെക്കോസ്ലോവാക്കിയയിൽ ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനുശേഷമുണ്ടായ ദേശീയ സഭയാണ് പിന്നീട് അവിടത്തേ ഓർത്തഡോക്സ് സഭയായി രൂപം പ്രാപിച്ചത്. സെർബിയൻപാത്രിയർക്കീസിന്റെ അനുഗ്രഹാശിസ്റ്റോടെ വളർന്നുവന്ന ഈ ചെക്കസഭ 1946-ൽ മോസ്കോ പാത്രിയർക്കീസിന്റെ അധീനത്തിലായി. 1951 മുതൽ ഓട്ടോസെഫാലസായി തുടരുകയാണ് ആ സഭ. ഇന്നു 36,0000 ഓർത്തഡോക്സ്കാരുണ്ട് ചെക്കോസ്ലോവാക്കിയയിൽ.

അമേരിക്കയിലെ ഓർത്തഡോക്സ് ജനത

പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധമുതൽ അടുത്തകാലംവരെ റഷ്യ, ഗ്രീസ്, സിറിയ, സെർബിയ, റുമേനിയ, തുർക്കി തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിൽനിന്ന് അമേരിക്കയിൽ കുടിയേറിപ്പാർത്തവരാണ് അമേരിക്കൻ ഓർത്തഡോക്സുകാർ. യു. എസ്സ്. എ., കാനഡ, അലാസ്ക, തെക്കെ അമേരിക്ക മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഒറ്റതീരിഞ്ഞും ഒരമി

പൗരസ്ത്യക്കാത്ത്. സഭയും ക്രൈസ്തവപുനരൈക്യവും 33

ച്ചും കഴിഞ്ഞുകൂടുകയാണവർ. തങ്ങളുടെ മാതൃരാജ്യത്തേ സഭാ കേന്ദ്രത്തിന്റെ അധികാരത്തിനു വഴങ്ങിക്കൊടുക്കുന്നവരും സപതന്ത്ര അമേരിക്കൻ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളോടു ചേർന്നുനില്ക്കുന്നവരും എങ്ങുംതൊടാതെ നാമമാത്രക്കാർത്തഡോക്സ് സുകാരായി ജീവിക്കുന്നവരും അവരുടെയിടയിലുണ്ടു്. അമേരിക്കയിലെ ഓർത്തഡോക്സ് ജനതയെ മുഴുവൻ ഒരുമിച്ചു നിർത്താൻ പല ശ്രമങ്ങൾ നടന്നെങ്കിലും എല്ലാം പരാജയപ്പെടുകയാണു ചെയ്തതു്. അവസാനം, 1960-ൽ സഭാനേതാക്കന്മാർ ഐക്യകണ്ഠമായൊരു തീരുമാനമെടുത്തു, അമേരിക്കയിലെ ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളുടെ ഒരു സ്ഥിരം കമ്മറ്റി രൂപീകരിക്കാൻ.

യു. എസ്സ്. എ.യിലും കാനഡയിലും കൂടി അൻപതു ലക്ഷത്തോളം ഓർത്തഡോക്സ് കാരണെന്നാണു കണക്കുകൾ വെളിപ്പെടുത്തുക. തെക്കേ അമേരിക്കയിലേയും അലാസ്കയിലേയും ഓർത്തഡോക്സ് സഭയുടെ അംഗസംഖ്യ ഇതുവരെ ശരിക്കറിവായിട്ടില്ല.

വൈസസെൻറർറീത്തു്

ഓർത്തഡോക്സ് ലോകമാത്രമല്ല മദ്ധ്യപൗരസ്ത്യദേശത്തേ എഴുപത്തെട്ടു ലക്ഷത്തോളം കത്തോലിക്കാജനതയും ആചരിച്ചുപോരുന്ന ഒരു റീത്തുണ്ടു് — വൈസസെൻറർറീത്തു്. വൈസസാൻസിയത്തിലും പരിസരങ്ങളിലും വികസിച്ചു രൂപപ്പെട്ട റീത്തായതുകൊണ്ടാണു് വൈസസെൻറർറീത്തെന്ന പേരു വന്നതു്. വൈസസാൻസിയമെന്നതു്, ഇന്നു ഇസ്താമ്പൂൾ എന്നറിയപ്പെടുന്ന കോൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിന്റെ പഴയ പേരാണു്.

മഹാനായ വിശുദ്ധബാസിലാണു വൈസസെൻറർറീത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവു്. വി. ജോൺ ക്രിസോസ്തോം

അതിൽ ചില പരിഷ്കാരങ്ങളെല്ലാം വരുത്തി. ക്രിസ്തോസ്തോമിന്റെ ആരാധനക്രമങ്ങൾ ഒന്നുകൂടി നവീകരിച്ചെടുത്തതാണ് ഇന്നത്തെ രൂപം. എങ്കിലും പഴയ ആരാധനക്രമങ്ങളൊന്നും ഉപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളാതിട്ടില്ല. ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, ബാസിലിന്റെ പഴയ ആരാധനക്രമങ്ങൾ ആണ്ടു വട്ടത്തിൽ പത്തുപ്രാവശ്യം അനുഷ്ഠിച്ചുപോരുന്നുണ്ട്.

ബാസിലിന്റെയും ക്രിസ്തോസ്തോമിന്റെയും ആരാധനക്രമങ്ങൾക്കുപുറമെ, 'മുൻവിശുദ്ധീകരണം നടത്തിയ സമ്മാനങ്ങളുടെ ആരാധനക്രമ'മെന്ന പേരിൽ മറ്റൊന്നുകൂടിയുണ്ട്. എടുത്തുപറയത്തക്ക ഒരു പ്രത്യേകതയേ അതിനുള്ളൂ: തലേ ഞായറാഴ്ച കൂദാശചെയ്തു് അപ്പത്തിന്റെയും വീഞ്ഞിന്റെയും സാദൃശ്യങ്ങളിൽ സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കുന്ന ദിവ്യകാരണ്യം വിശ്വാസികൾക്കു വിതരണംചെയ്യുകയെന്നതാണതു്. അൻപതനൂറ്റാണ്ടിൽ, ഞായറാഴ്ചകളും ശനിയാഴ്ചകളും മംഗലവാർത്തയുടെ തിരുന്നാൾദിവസവുമൊഴിച്ചുള്ള ദിവസങ്ങളിലാണ് ഈ ആരാധനക്രമം അനുഷ്ഠിക്കുക.

ഖൈസന്റെൻറീത്തിൽ ലിറാർജി അഥവാ ആരാധനക്രമമെന്നു പറയുമ്പോൾ ദിവ്യബലിയെന്നാണു മനസ്സിലാക്കേണ്ടതു്. സമൂഹബലിയർപ്പണം അവർക്കു സാധാരണമാണ്. മെത്രാനോ സമൂഹത്തിലെ ശ്രേഷ്ഠനോ പ്രധാനകാർമ്മികതപം വഹിച്ചു പ്രാർത്ഥനകൾ സ്വരമുയർത്തിച്ചൊല്ലുന്നു; സഹകാർമ്മികന്മാർ സ്വരം താഴ്ത്തിയും. വൈദികന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി ഒരുമിച്ചാണ് കൂദാശവചനങ്ങൾ ഉച്ചരിക്കുക. എല്ലാവരും അപ്പത്തിന്റെയും വീഞ്ഞിന്റെയും സാദൃശ്യങ്ങളിൽ ദിവ്യകാരണ്യം ഉൾക്കൊള്ളും. അങ്ങനെ, ബലിയർപ്പണത്തിൽ സഹകരിക്കുന്ന ഓരോ വൈദികനും യഥാർത്ഥമായും വാസ്തവമായും ദിവ്യബലിയർപ്പിക്കുന്നു. സമൂഹബലിയർപ്പണം രണ്ടാംവത്തിക്കാൻസൂനഹദോസ് കത്തോലിക്കാസഭയിൽ പുനരുദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബോംബെദിവ്യ

കാരുണ്യകോൺഗ്രസിൽ സമൂഹസലിയർപ്പണം സർവ്വ സാധാരണമായിരുന്നു. പൗരോഹിത്യംസ്വീകരിച്ചശേഷം സെമിനാരികളിൽ പഠനം തുടരുന്നവരും ഇപ്പോൾ സമൂഹ-ബലിയാണ് സാധാരണയർപ്പിക്കുക.

മറ്റു പൗരസ്ത്യരീതുക്കളിലെ ആരാധനക്രമത്തിൽനിന്നു വളരെയൊന്നും വ്യത്യസ്തമല്ല ബൈസന്റൈൻരീതിയിലെ ആരാധനക്രമം. ദൈവാലയത്തിൽ മഠ്ബഹായേയും പള്ളിയകത്തേയും ചേർത്തിരിക്കുന്ന ഒരു മഠ്യുണ്ടു്. മനോഹരമായ ഐക്കോൺചിത്രങ്ങളാൽ അലംകൃതമായിരിക്കും ഈ മഠ. ഇവിടെയാണ് ആരാധനക്രമത്തിന്റെ സമയത്തു ഡീക്കൻ നില്ക്കുക. ദിവ്യബലിയർപ്പിക്കുന്ന പുരോഹിതനേയും ബലിയിൽസ്തംബസ്വീകുന്ന ജനങ്ങളേയും തമ്മിൽ ബന്ധിക്കുന്ന കണ്ണിയായിട്ടാണു ഡീക്കന്റെ നിലപാടു്. ഡീക്കനില്ലാത്തപ്പോൾ പുരോഹിതൻ ഒരു പാട്ടുകാരന്റെ സഹായത്തോടെ എല്ലാഭാഗങ്ങളും ഉച്ചത്തിൽ പാടുകയോ ചൊല്ലുകയോ ചെയ്യണം. ആരാധനക്രമത്തിൽ പുരോഹിതനൊരിക്കലും ഡീക്കന്റെ ഭാഗം വഹിക്കുകയില്ല. ഡീക്കനിലെങ്കിൽ, ഒരുല്മായനായിരിക്കും ദിവ്യബലിസമയത്തു ലേഖനം വായിക്കുക.

രഹസ്യപ്രാർത്ഥനകളുടെ അവസാനഭാഗത്തു പുരോഹിതൻ സ്വരമുയർത്തുന്നു. പാട്ടുകാർ “ആമ്മേൻ” എന്നു മറുപടി പാടും. കൂദാശചെയ്യുകഴിഞ്ഞു കാസായും പീലാസായും കുരിശാകൃതിയിലാക്കിയ കരങ്ങളിലുയർത്തുന്നതു ബൈസന്റൈൻരീതിയിലെ ഒരു സ്തവോണിക്കരീതിയാണ്. ഇതല്ലാതെ, ഇതിനുശേഷം ഒരിക്കൽക്കൂടി വി. കുർബ്ബാന എഴുന്നള്ളിച്ചുയർത്തുന്നുണ്ടു്. “സ്വർഗ്ഗസ്ഥനായ ഞങ്ങളുടെ പിതാവേ” എന്ന പ്രാർത്ഥനയുടെ അവസാനം “എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, രാജ്യവും ശക്തിയും മഹത്വവും എപ്പോഴും എന്നേക്കും നിന്റെതാകുന്നു, പിതാവും പുത്രനും പരിശുദ്ധാത്മാവുമായ സഭ്യുൾപരാ, ആമ്മേൻ” എന്ന ഭാഗംകൂടിയുണ്ടു്. ആരാധനക്ര

മത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ വാക്ടീയ അപ്പം ദിവ്യകാരുണ്യം സ്വീകരിക്കാത്തവർക്കു വിതരണം ചെയ്യുകയെന്നൊരു പ്രത്യേകതകൂടിയുണ്ടു്.

കാനോനനമസ്കാരം

റോമൻറീതിലെപ്പോലെ ബൈസന്റൈൻറീതിലും പുരോഹിതന്മാർ കാനോനനമസ്കാരം എത്തിക്കുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ, നമസ്കാരമെത്തിക്കണമെന്ന കർക്കശനിയമമൊന്നുമവർക്കില്ല. തങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധമായ പാരമ്പര്യമനുസരിച്ചു നമസ്കാരങ്ങൾ മുടക്കംകൂടാതെ എത്തിക്കാൻ അവർ ശ്രദ്ധാലുക്കളാണു്. സങ്കീർ്തനങ്ങളും മനോഹരങ്ങളായ മറ്റു പല നമസ്കാരങ്ങളും കോർത്തിണക്കി വിരചിതമായിരിക്കുന്ന ബൈസന്റൈൻകാനോനനമസ്കാരങ്ങൾ സുലീർഘങ്ങളാണു്—പാടുകയാണെങ്കിൽ എട്ടുമണിക്കൂറോടുകൂടി അതുകൊണ്ടു്, ഓരോവൈദികനും സൗകര്യമായി എത്തിക്കാൻ സാധിക്കുന്നേടത്തോളം നമസ്കാരം എത്തിച്ചാൽ മതിയെന്നാണു സഭയുടെ തീരുമാനം. പക്ഷേ, എത്തിക്കുന്നിടത്തോളം നന്നായിരിക്കണം; ദൈവതിരുമുന്മാരെ സ്വീകാര്യവുമായിരിക്കണം.

കൂദാശകരം

ബൈസന്റൈൻറീത്തനുസരിച്ചു കൂദാശകരം പരികർമ്മം ചെയ്യുന്നതിൽ ചില സവിശേഷതകളൊക്കെയുണ്ടു്. മാമ്മോദീസാ നല് കമ്പോൾ, പുരോഹിതൻ മാമ്മോദീസായുടെ കൂദാശവചനങ്ങൾ ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടു ശിശുവിനെ ജലം നിറച്ച തൊട്ടിയിൽ മൂന്നുപ്രാവശ്യം മുക്കുന്നു. ഉടൻതന്നെ ശിശുവിനു്, വിശുദ്ധതൈലംപൂശി മുറോൻ (സ്ഥിരീകരണം) എന്ന കൂദാശയും കൊടുക്കുന്നു. വി. കുർബ്ബാന സ്വീക

രിക്കുന്നതാകട്ടെ, അപ്പത്തിന്റേയും വീഞ്ഞിന്റേയും സാദൃശ്യങ്ങളിലാണ്. കുന്ദസാരത്തിനുമുമ്പു പുരോഹിതനും അനതാപികളുംകൂടി ക്രിസ്തുവിന്റെ ഐക്യോൺചിത്രത്തിനുമുമ്പിൽ പ്രാർത്ഥിക്കും. പിന്നീട്, ഓരോരുത്തരായി പുരോഹിതനെ സമീപിച്ചു പാപങ്ങൾ ഏറ്റു പറഞ്ഞു മോചനം പ്രാപിക്കുന്നു. രോഗിലേപനം (അന്ത്യലേപനം) എന്ന കൂടാശ ഏഴു പുരോഹിതന്മാർകൂടി രോഗിയുടെ ഏഴു ശരീരഭാഗങ്ങൾ പൂശിക്കൊണ്ടു നൽകണമെന്നാണ് പുരാതനനിയമം. എന്നാൽ, ഇതു വളരെ പ്രായോഗികമല്ലാത്തതുകൊണ്ടു സാധാരണസന്ദർഭങ്ങളിൽ ഒരു പുരോഹിതൻ മതിയെന്നാണ് നീശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. പൗരോഹിത്യത്തെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വായനക്കാരൻ, സബ്ഡീക്കൻ, ഡീക്കൻ, പുരോഹിതൻ, മെത്രാൻ എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചു പദവികളാണുള്ളത്. പുരാതനമായ നിത്യഡീക്കന്മാരുടെ സമൂഹം ഇന്നും ബൈസന്റൈൻ രീതിയിൽ സാധാരണമാണ്. കത്തോലിക്കസഭയിലും നിത്യഡീക്കന്മാരുടെ വൈദികഗണത്തെ നിലനിർത്താൻ രണ്ടാംവത്തിക്കാൻസൂനഫദോസ് തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

ആരാധനക്രമത്തിന്റെ സമയത്തായിരിക്കും പൗരോഹിത്യസ്വീകരണം നടക്കുക. പുതുതായി പൗരോഹിത്യം സ്വീകരിക്കുന്നവർ മെത്രാന്മാരുടെ സമൂഹവലിയർപ്പിക്കുന്നു. മെത്രാനെ അഭിഷേചനം ചെയ്യുമ്പോഴാകട്ടെ, സഹകാർമ്മികന്മാരായി രണ്ടുമെത്രാന്മാരെങ്കിലും ആവശ്യകമാണ്.

വിവാഹമെന്ന കൂടാശയുടെ ക്രമങ്ങൾ മറ്റു റീത്തുകളെപ്പോലെയല്ല കൂടുതൽ അർത്ഥവത്താണ്. പുരോഹിതൻ വിവാഹാർത്ഥികളുടെ സ്വതന്ത്രസമ്മതം ശ്രവിച്ചശേഷം അവർക്ക് ഒരോ കത്തുന്ന മെഴുകുതിരികൾ കൊടുക്കുന്നു. എന്നിട്ട്, അവരെ ധൂപിക്കുകയും ആശീർവ്വദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഗായകസംഘം വിശുദ്ധഗ്രന്ഥത്തിലേ വിവാഹത്തെസ്സംബന്ധിക്ക

ന്ന ഭാഗങ്ങൾ ശ്രുതിമധുരമായ സ്വരവൈവിധ്യത്തിൽ പഠിക്കാണ്ടിരിക്കെ പുരോഹിതൻ വിവാഹത്തിന്റെ പ്രത്യേകപ്രാർത്ഥന ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു വിവാഹിതരാകുന്നവരെ മോതിരമണിയിക്കും. രത്നചചിതമായ രണ്ടു കിരീടങ്ങൾ നവദമ്പതികളെ ധരിപ്പിക്കുകയാണ് അടുത്ത ചടങ്ങ്. വിവാഹിതർ ഒരേ പാനപാത്രത്തിൽനിന്ന് ആശീർവദിച്ച ഭാഷാരസം മൂന്നുപ്രാവശ്യം കുടിക്കുന്നു. അവർ ജീവിതത്തിലെ സുഖദ്വന്ദ്വങ്ങൾ ഒരുമിച്ചനുഭവിക്കുമെന്നതിന്റെ സൂചനയാണിത്. അവസാനമായി പുരോഹിതൻ അവരെ വിശുദ്ധകരിശിന്റെയും വേദപുസ്തകത്തിന്റെയും ചുറ്റും മൂന്നുപ്രാവശ്യം പ്രദക്ഷിണം വയ്ക്കുന്നതോടെ വിവാഹക്രമങ്ങൾ അവസാനിക്കുന്നു.

പൊതുവേ പറഞ്ഞാൽ, ബൈസന്റൈൻ രീതിയിലെ ആരാധനക്രമങ്ങളും മറ്റുകർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങളും സുദീർഘങ്ങളാണ്. അതുകൊണ്ട് അപരിചിതരായ സന്ദർശകർ പലപ്പോഴും അക്ഷമപ്രദർശിപ്പിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ, ഇത്ര അത്മസമ്പുഷ്ടവും പാരമ്പര്യനിഷ്ഠവുമായ ക്രമങ്ങൾ മറ്റു രീതികളിൽ വിരളമാണ്.

ഓർത്തഡോക്സ് സഭ — ചില

പ്രത്യേകതകൾ (*)

സഭകളും സഭയും

സ്വയംഭരണമുള്ളതും മറ്റുസഭകളിൽനിന്നു സ്വതന്ത്രവുമായ പല ദേശീയസഭകളായി പരിണമിച്ചിരിക്കുകയാ

(*) for further information cf. ARCHDALE KING *The Rites of the Eastern Christendom*, Vol. II, Rome, 1948. ATTWATTER, DONALD, *The Christian churches of the East*, Vol. II, London, 1961.

ണം, ഇന്നത്തെ ഭാരതയോക്സ്ലോകം. അവരുടെ ഐക്യത്തിന്റെ തത്വം പരിപൂർണ്ണമായും ആന്തരികമാണ്. കത്തോലിക്കരിൽ സ്വഭാവമേഖലയിലേ പ. സിംഹാസനം പോലെ ബഹുമാനം നേടിയതിനോടും ആയ മേലധികാരസ്ഥാനമൊന്നും അവർക്കില്ല. എന്നിരിക്കിലും, വിശ്വാസത്തിലും സാമ്രാജ്യാധികാരങ്ങളിലും ആരാധനക്രമത്തിലും അവർ സവിശേഷമായ ഐക്യം പുലർത്തിപ്പോരുന്നു.

വിവിധഭാരതയോക്സ്ലോകങ്ങളെ ഓട്ടോസെഫാലസ് (Autocephalous) സഭകളെന്നും ഓട്ടോണമസ് (Autonomous) സഭകളെന്നും രണ്ടായി തിരിക്കാം. ഓട്ടോസെഫാലസ് സഭകൾക്കു സ്വയംഭരണവും അതാതുസഭയ്ക്കുള്ളിൽ പരമാധികാരവുമുണ്ട്. ഈ സഭകൾ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പാത്രിയർക്കീസിന്റെ പരമാധികാരത്തെ അംഗീകരിക്കാത്തതല്ല; പക്ഷേ, നാമമാത്രമായ ഒരംഗീകാരമാണത്. അവയുടെ എണ്ണം പതിനാലോ അതിലധികമോ ആണ്. ഓട്ടോണമസ് സഭകളാകട്ടെ, സാമ്രാജ്യാധികാരത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലാണ്; അവയ്ക്കു സ്വയംഭരണവുമുണ്ട്. ആ സഭകൾ ക്രമേണ ഓട്ടോസെഫാലസ് സഭകളായി രൂപാന്തരം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇന്നു നാലോളം സഭകളേ ഓട്ടോണമസായി അറിയപ്പെടുന്നുള്ളൂ.

എക്യുമേനിക്കൽ പാത്രിയർക്കീസ് (Oecumenical Patriarch)

കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലേ പാത്രിയർക്കീസാണ് ഭാരതയോക്സ്ലോകങ്ങളുടെയെല്ലാം തലവൻ. എക്യുമേനിക്കൽ പാത്രിയർക്കീസ് എന്ന പേരിലാദ്യേതരം അറിയപ്പെടുക. എന്നാൽ, കത്തോലിക്കരിൽ മൗർപ്പാപ്പയുടേതുപോലുള്ള അധികാരമൊന്നും അദ്ദേഹത്തിനില്ല. ഭാരതയോക്സ്ലോകത്താകെ പരമാധികാരം സ്ഥാപിച്ചുകിട്ടാൻ ചില പൗ

ത്രിയക്ഷീസുമാർ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചിലരെക്കെ ഭാഗികമായി വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു. 1663-ൽ സാർ ചക്രവർത്തിയായിരുന്ന അലക്സാണ്ടർ അനേകങ്ങളെക്കൊണ്ടായി, ഓർത്തഡോക്സ്സുകൾക്കെതിരെ അവസാനത്തെ അപ്പീൽക്കോടതി എവിടെയാണെന്നും. അതിന്നും, ഡയനോഷ്യസ് പാത്രിയർക്കീസും അലക്സാണ്ട്രിയ, അന്ത്യോക്യ, യരൂസലം എന്നീ സിംഹാസനങ്ങളിലേ പാത്രിയർക്കീസുമാരുംകൂടി നൽകിയ മറുപടി ഇപ്രകാരമാണ്: “മാർപ്പാപ്പയുടെ അനുകരണം സങ്കല്പിതമനഃസ്ഥിതിയുമാകാതെ സാർവത്രികസഭ പിളർക്കപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പ് ആ വിശേഷാധികാരം റോമിലേ മാർപ്പാപ്പയ്ക്കായിരുന്നു. അതിനുശേഷം ആ പദവി കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ സിംഹാസനത്തിന്റേതാണ്” (1).

ഇന്നു കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ പാത്രിയർക്കീസിനു മറ്റു പാത്രിയർക്കീസുമാരെക്കാൾ കൂടുതൽ അധികാരമുണ്ട്; പക്ഷേ, അതു ബഹുമാനത്തിന്റേതായ ഒരു ഉന്നതാധികാരമേ ആകൂ. സഭാസംബന്ധമായ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കാൻ ഇതരപാത്രിയർക്കീസുമാർ എക്യുമേനിക്കൽ പാത്രിയർക്കീസിന്റെ ഉപദേശം തേടാറുണ്ട്. ഓർത്തഡോക്സ്സുകളുടെ നേതൃത്വമുള്ള വിശുദ്ധതലം വെഞ്ചറിക്കാൻ എക്യുമേനിക്കൽ പാത്രിയർക്കീസിനേ അധികാരമുള്ളൂ. ഇന്നാണെങ്കിൽ, മറ്റു പാത്രിയർക്കീസുമാരും ആ പ്രത്യേകാധികാരം ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. (2) ഓർത്തഡോക്സ്സുകളുടെ ഒരു സാമൂഹിക സുനഹ്ദോസ് വിളിച്ചുകൂട്ടാനും എക്യുമേനിക്കൽ പാത്രിയ

(1) Quoted in *The Christian Churches of the East*, Vol. II, p. 8.

(2) അലക്സാണ്ട്രിയ, യരൂസലം, ഗ്രീസ്, സൈപ്രസ് എന്നീ സഭകൾ ഇന്നും സാർവത്രികപാത്രിയർക്കീസ് വെഞ്ചരിച്ച വിശുദ്ധതലമാണ് ഉപയോഗിക്കുക.

ക്രൈസ്തവ സാധിപ്പിക്കുക. 1923-ൽ കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലും 1930-ൽ ആത്തോസ്ഗിരി (Mount Athos) ആശ്രമത്തിലും ഓരോ സാമൂഹികസമ്മേളനം—അവ അത്ര ഫലപ്രദമൊന്നുമല്ലായിരുന്നു— നടത്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

പരിശുദ്ധസിനഡും ഭരണക്രമവും

ഓർത്തഡോക്സ് പാത്രിയർക്കീസുമാരെല്ലാം സഭാഭരണം നടത്തുന്നതു പരിശുദ്ധസിനഡ് എന്നു പറയപ്പെടുന്ന തിരഞ്ഞെടുപ്പും ഘോഷണയാണു്. മെത്രാന്മാരുടെ ഈ സംഘത്തിന്റെ തലവൻ പാത്രിയർക്കീസായിരിക്കും. രാഷ്ട്രത്തിന്റെ പ്രതിനിധികൾക്കും സിനഡിൽ സ്ഥാനമുണ്ടു്. ഈ രാഷ്ട്രപ്രതിനിധികളുടെ സഹായനശക്തി വർദ്ധിച്ചുവർദ്ധിച്ചു്, ചിലപ്പോൾ സിനഡുതന്നെ അവരുടെ നിയന്ത്രണത്തിലായിട്ടുണ്ടു്.

രൂപതാസിനഡ്

ഓർത്തഡോക്സ് മെത്രാന്മാരെല്ലാം അവരുടെ പാത്രിയർക്കീസുമായി നേരിട്ടുതന്നെ ഖസ്തം പുലർത്തുന്നു. മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ നിയന്ത്രണത്തിലിരിക്കാൻ ഇന്നു് ഒരു മെത്രാനും ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. മെത്രാനെ ഭരണത്തിൽ സഹായിക്കാൻ രണ്ടു കൗൺസിലുകളുണ്ടു്: ആദ്ധ്യാത്മികഭരണത്തിനു് ഒരു വൈദികകൗൺസിലും ലൗകികഭരണത്തിനു വൈദികന്മാരും അല്പമായതും ചേർന്നു മറ്റൊരു കൗൺസിലും (1). ഇവ രണ്ടിനും പുറമെ ഒരു വികാരിജനറാളും ആലോചനാസമിതിയും മെത്രാനെ സഹായിക്കുവാനുണ്ടു്.

(1) സഭാസമസ്തങ്ങളുടെ ഭരണം നിർവ്വഹിക്കുന്നതു് എപ്പോഴും അല്പമായ പ്രതിനിധികളോ ഗവണ്മെൻറുദ്യോഗസ്ഥന്മാരോ ആയിരിക്കും.

മാമ്മോദീസാ നല്കുന്ന വൈദികൻതന്നെ സ്വൈര്യലേപനവും നല്കുകയാണു പതിവ്. അതുകൊണ്ടു മെത്രാൻസാധാരണമായി ഇടവകസന്ദർശനത്തിനു പോകാറില്ല.

ഇടവകഭരണം

ഒന്നോ രണ്ടോ കൗൺസിലുകൾവഴിയാണ് ഇടവകഭരണം നടത്തുക. ഇടവകകൗൺസിൽ തനിച്ചോ ഇടവകയിലേ ജനങ്ങൾ ഒരുമിച്ചുകൂടിയോ ഒരു വൈദികനെ തങ്ങളുടെ ആദ്ധ്യാത്മികഭരണാധികാരിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. പക്ഷേ, ആ വൈദികൻ ഇടവകയുടെ ഭരണഭാരം ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയണമെങ്കിൽ, മെത്രാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് അംഗീകരിച്ച് അദ്ദേഹത്തെ ഇടവകയിൽ നിയമനം നടത്തിയിരിക്കണം.

വൈദികന്മാർ

ഭൂരിഭാഗം വൈദികന്മാരുടേയും ജീവിതനിലവാരം—സാമ്പത്തികവും ബുദ്ധിപരവുമായ നിലവാരം—വളരെ താഴ്ന്നതാണ്. മിക്കവക്കും സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസംപോലുമില്ല. അകെക്കൂടി, ദൈവശാസ്ത്രത്തിലേ ചില പ്രാഥമികപാഠങ്ങളും അനുഭവിച്ചിട്ടുള്ളവർ ആരാധനാസമ്പ്രദായങ്ങളുംമാത്രമേ അവർക്കറിവുള്ളൂ. വൈദികഗണത്തിന്റെ ഈ സ്ഥിതി ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ കൂടുതൽ പരിതാപകരമാണ്. എല്ലാവരുംതന്നെ വിവാഹിതരാണ്. ഒരു കുടുംബത്തിന്റെ ആവശ്യം നിവൃത്തിക്കാൻവേണ്ടത്ര വൈദികവൃത്തിയിൽനിന്നു ലഭിച്ചെടുത്തുവരില്ല. അതുകൊണ്ട്, ഉപജീവനത്തിന് അവർക്കുകഠിനമായ ശരീരാധ്വാനം ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

വൈദികന്മാരുടെ താഴ്ന്ന ജീവിതത്തോടുതുല്യമാണ് പല ശ്രമങ്ങളും ഇന്നു നടക്കുന്നുണ്ട്. ഗ്രീസിലും റൂമേനിയം

യിലും കോൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിളിലും മറ്റു ചില സ്ഥലങ്ങളിലും ആധുനികരീതിയിലുള്ള വൈദികസെമിനാരികൾ തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു.

അല്മായർ

ആംഗ്ലിക്കൻപണ്ഡിതനായ ഡോ. കിഡ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടതുപോലെ, “അല്മായരുടെ ആദ്ധ്യാത്മികജീവിതം സജീവമായി പരിരക്ഷിക്കാൻ വൈദികന്മാർ കാര്യമായൊന്നും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതില്ല. അത്രയ്ക്ക് അഗാധസ്തർശിയാണു് അവരുടെ ആദ്ധ്യാത്മികജീവിതം. എന്നാൽ, ഒരിക്കൽ ആദ്ധ്യാത്മികജീവിതം നശിച്ച ക്രൈസ്തവരിൽ അതു പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ സാധാരണഗതിയിൽ വൈദികന്മാർക്കും സാധ്യമല്ല.”(1)

കാത്ത്ഡോക്സോജനതയുടെ മതവും ജീവിതവും, വിശ്വാസവും ബാഹ്യാചാരവും തമ്മിൽ സുദൃഢമായ ബന്ധമുണ്ടു്. എന്നാൽ, കൂദാശകളുടെ അടുക്കലടുക്കലുള്ള സപീകരണം ഈ ബാഹ്യാചാരങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുകയില്ല. പരസ്യാരാധനകളിൽ, പ്രത്യേകിച്ചു ദിവ്യബലിയിൽ, വൈദികന്മാരോടൊപ്പം അല്മായരും സജീവമായി പങ്കെടുക്കുന്നു. കാത്ത്ഡോക്സോദൈവാലയങ്ങളിൽ കത്തോലിക്കദൈവാലയങ്ങളിലെപ്പോലെ പ്രസംഗവേദികളില്ല. അവർ പള്ളിപ്രസംഗങ്ങളേ ഇല്ലെന്നു പറയാം. ഈ കുറവിനെ എടുത്തുകാണിക്കുന്ന കത്തോലിക്കൻ ലഭിക്കുന്ന തിരിച്ചടി ഇപ്രകാരമാണു്: “കത്തോലിക്കർക്കുണ്ടു ദൈവാലയപ്രസംഗങ്ങൾ അവശ്യംകാരണം, അവർ ദിവ്യബലിയിൽ സജീവമായി പങ്കെടുക്കുന്നില്ല.”

(1) cf. ATTWATER, *Op. Cit.*, p. 12.

സഭാസ്ഥാപനങ്ങൾ

കത്തോലിക്കരെപ്പോലെ മതപരവും പരോപകാരോളേ ശകവുമായ സ്ഥാപനങ്ങൾ കെട്ടിയുയർത്തുന്നതിൽ ഉൽസുകലൂ, ഓർത്തഡോക്സ്കാർ. അവർ സ്വന്തമായി സ്തുളകൾ ഇല്ലെന്നതന്നെ പറയാം. സ്തുളകളെല്ലാം ഗവണ്മെന്റ് ഏറ്റെടുത്തിരിക്കുകയാണ്. ഓർത്തഡോക്സ്ജനതയ്ക്കു ഭൂരിപക്ഷമുള്ള സ്തുളകളിൽ അവരുടെ താൽപ്പര്യങ്ങളെ പരിരക്ഷിക്കാനെന്ന ഭാവത്തിൽ ഗവണ്മെന്റുതന്നെ മതബോധനം നൽകുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ, അധ്യാപകരിൽ നല്ലൊരു ശതമാനം അവിശ്വാസികളും അനാഗതരും നിരീശ്വരമാകയാൽ, സ്തുളകളിൽവെച്ചു നൽകുന്ന മതബോധനം നിരപയോഗമാണെന്നുമാത്രമല്ല ഉപദ്രവകാരികൂടിയാണ്. ഈ കുറവു പരിഹരിക്കുവാൻ ഉതകുമാറു്, അടുത്തകാലത്തു് അവിടവിടെയായി ചില ഓർത്തഡോക്സ്സെമിനാരികളും മതബോധനകേന്ദ്രങ്ങളും ഉയർന്നുവരുന്നുണ്ട്.

സന്യാസജീവിതം

അതിപുരാതനകാലംമുതൽ ഓർത്തഡോക്സ്സഭയിൽ സ്വപ്രസിദ്ധങ്ങളായ പല സന്യാസസഭകൾ നിലവിലുണ്ട്. ഇന്നാണെങ്കിൽ, സന്യാസജീവിതത്തിലേയ്ക്കു ദൈവവിളി പൊതുവേ കുറവാണ്. എങ്കിലും ചാർസിസ്പെനിൻസുലായിലേ (*) ആത്തോസ്ഗിരി ആശ്രമം (Mount-Athos) ഇന്നും പുരാതനമായ അതിന്റെ പ്രശസ്തിയും പാരമ്പര്യവും അഭിമാനം പുരത്തിപ്പോരുന്നു. ഇവിടത്തെ പല സന്യാസികളും കത്തോലിക്കസഭയുമായി പുനരെകൂട്ടുന്നതിൽ ഉൽ

(*) ഗ്രീസിന്റേയും തുർക്കിയുടേയുമിടയ്ക്കു് ഈജിയൻഉൾക്കടലിലേയ്ക്കു് ഉന്തിനില്ക്കുന്ന ഒരുപർവ്വതമാണു ചാർസിസ്.

സുകരാണം. പുനരുകൃത്യശ്രമങ്ങളിൽ അവർ കാര്യമായ ഭാഗ-
ഭാഗിത്വം വഹിക്കുന്നുമുണ്ട്. (1)

ഓരോ ആശ്രമത്തിനും അതിന്റേതായ ഭരണഘടനയു-
ണ്ട്. സെന്റ് ബാസിലിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ
നിന്നെടുത്ത ചില പ്രാഥമികതത്വങ്ങളും പരമ്പരാഗതമായ
പല ആചാരങ്ങളുമാണ് ആശ്രമജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന
ത്. ആത്തോസ് ഗിരിയൊഴിച്ചു മറ്റൊരു ശ്രമങ്ങളൊക്കെ സ്ഥല-
ത്തെ മെത്രാന്റകീഴിലാണ്.

രണ്ടുതരം സന്യാസികളുണ്ട് ഓന്തഡോക്സസഭ-
യിൽ: പൊതുജീവിതം നയിക്കുന്ന സാധാരണസന്യാസിക-
ളും സ്വകാര്യജീവിതം നയിക്കുന്ന ആത്തോസ് ഗിരിയിലേ
സന്യാസികളും. പൊതുജീവിതം നയിക്കുന്നവർ തങ്ങളുടെ
ശ്രേഷ്ഠന്റെകീഴിൽ ആശ്രമനിയമങ്ങളൊക്കെയനുസരിച്ചു ജീ-
വിക്കുന്നു. ശ്രേഷ്ഠനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതു സന്യാസിമാരെല്ലാ-
വരുംകൂടിയാണ്. ദാരിദ്ര്യം, ബ്രഹ്മചര്യം, അനുസരണം, സ-
ന്യാസസ്ഥിരത എന്നീ നാലു വ്രതങ്ങളാണ് അവർക്ക് അനു-
ഷ്ഠിക്കുവാനുള്ളത്. വ്രതവാശാനം ചെയ്യുന്നത് ആശ്രമപ്രവേശ-
നത്തിനുശേഷം പത്തുവർഷംകഴിഞ്ഞാണ്. ഇതിൽനിന്നു
വ്യത്യസ്തമായ ജീവിതരീതിയാണ് സ്വകാര്യജീവിതം നയി-
ക്കുന്ന സന്യാസിമാരുടേത്. അവർ തങ്ങളുടെ സ്വത്തുക്കൾ
സ്വന്തമായി സൂക്ഷിക്കുന്നു. ഓരോരുത്തരും സ്വന്തമായി അ-
ധ്യാനിക്കുന്നു; അതിന്റെ ഫലമായി ഉപജീവനംകഴിക്ക-
ുന്നു. ചെറിയചെറിയ കൂട്ടങ്ങളായാണ് അവർ ജീവിക്കുക.
ഓരോ കൂട്ടത്തിനും ഓരോ നേതാവു കാണും. ഒരു കൂട്ടത്തിലെ
അംഗങ്ങൾ മറ്റൊരു കൂട്ടത്തിലേ അംഗങ്ങളോടു സംസാരിക്ക

(1) JOHN V. MCGUIRE, C. SS. R., *Mount Athos and
Reunion with Rome, Catholic Digest, May, 1964.*

കയോ ആശയവിനിമയം ചെയ്യുകയോ പതിവില്ല. വിവിധ ഗ്രൂപ്പുകളുടെയെല്ലാം നേതാക്കന്മാർ ഒരുമിച്ചുകൂടി ആശ്രമത്തിന്റെ പൊതുവായ സാമൂഹ്യജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നു. ഈ ജീവിതരീതിയാണ് ആത്തോസ്ഗിരി ആശ്രമത്തിൽ നൂറ്റാണ്ടുകളായി നിലവിലുള്ളത്.

വ്യക്തിപരമായ വിശുദ്ധീകരണമാണു സന്യാസിമാരുടെ ജീവിതലക്ഷ്യം. അവരുടെ ജീവിതത്തിലേ അതിപ്രധാനമായ രണ്ടു ഘടകങ്ങളാണു പ്രാർത്ഥനയും കായികാധ്വാനവും. അതുപോലെ, അതികഠിനമായ ഉപവാസവും. വൈദികസ്ഥാനത്തെ അഭിലഷിക്കുന്നവർ നന്നേ ചുരുങ്ങും. ആരാധനക്രമങ്ങൾ നടത്താൻ ആവശ്യമായ വൈദികന്മാരേ അവർക്കുള്ളൂ. ആദ്യനൂറ്റാണ്ടുകളിലേ മരുഭൂമിവാസികളായ താപസന്മാരെ അനുകരിക്കാനാണു് ഈ പൗരസ്ത്യസന്യാസിമാർ പരിശ്രമിക്കുന്നതു്. ആത്മവിശുദ്ധീകരണം ജീവിതലക്ഷ്യമാക്കി ആശ്രമങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ഈ സന്യാസിമാരിൽ പലരും മികച്ച കലാപരമായ കഴിവുള്ളവരാണു്. കലകളിൽ വെച്ചു്, ചിത്രകലയിലാണു് അവരുടെ വൈദഗ്ദ്ധ്യം ഏറെ അതിശയിക്കുന്നതു്.

ഓർത്തഡോക്സ്സഭയും

കത്തോലിക്കസഭയും

ഓർത്തഡോക്സ്സഭയുടെ പൊതുവിവരങ്ങൾ, ഉത്ഭവം, വളർച്ച, ആധുനികസ്ഥിതി, റീന്യൂ, പ്രത്യേകതകൾ എന്നിവയുടെ ഒരു രൂപരേഖയാണു നാം കണ്ടതു്. ഇനി, പുനരൊരുകൃത്തിലേയ്ക്കു വിരൽചൂണ്ടുന്ന താത്പ്രീകമായഭാഗങ്ങളിലേയ്ക്കു കടക്കാം.

ഓർത്തഡോക്സ്സഭയെ കത്തോലിക്കസഭയിൽനിന്നു

വേറിട്ടുനിൽക്കുന്ന വിശ്വാസസംബന്ധമായ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നിസ്സാരങ്ങളാണ്. നൂറ്റാണ്ടുകളായി വച്ചുപുലർത്തുന്ന പരസ്പരവിദ്വേഷവും മുൻവിധികളും അജ്ഞതയുമാണ് ഭാരതയോക്സ്സഭയെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പുനരൈക്യത്തിന്റെ വിലങ്ങുതടികൾ. “ലാററിൻ തെററുകൾ”ടെ ഒരു നീണ്ട പട്ടികവേണമെങ്കിൽ, ഭാരതയോക്സ്സഭാർ നിരത്തിവയ്ക്കും. ഫോസിയസ് ഏഴു ലാററിൻ തെററുകൾ എടുത്തുകാട്ടി; അതിൽ മൂന്നെണ്ണമേ വിശ്വാസസ്തർശിയായുള്ളൂ. ചെരലാരിയസ് ഇരുപത്തിരണ്ടു അബദ്ധങ്ങൾ കണ്ടോലിക്കസഭയിൽ ആരോപിച്ചു. പന്ത്രണ്ടും പതിനഞ്ചും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ഈ അബദ്ധങ്ങളുടേയും തെററുകളുടേയും സംഖ്യ അറുപതിലധികമായി. അവയെല്ലാംതന്നെ തികച്ചും അപ്രധാനങ്ങളാണുതാനും.

ആദ്യത്തെ ഏഴു സൂനഹദോസുകളിൽ അധ്യവസാനം ചെയ്യപ്പെട്ട വിശ്വാസസത്യങ്ങൾ ഭാരതയോക്സ്സഭ അംഗീകരിക്കുന്നുണ്ട്. (*) ക്രിസ്തുപണ്ടം 787-ൽ സമ്മേളിച്ച രണ്ടാം നിക്യാസൂനഹദോസാണ് അവയിൽ അവസാനത്തേതു്. അതിനുശേഷം ഇന്നുവരെ ഭാരതയോക്സ്സഭയിൽ ഒരു സാവത്രികസൂനഹദോസ് നടന്നിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു വിശ്വാസസത്യങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെടാതെ ഇന്നും അവ്യ

(*)For the compendions studies of Orthodox doctrine cf. A. PALMIERI, *Theologia Dogmatica Orthodoxa*, Florence, 1913.

M. JUGIE, *Theol. Dogmatica Chritianorum Orientium ab Eccl. Cath. dissidentium*, 5 Vols, Paris, 1926-35.

M. GORDILLO, S. J., *Compendium Theologiae Orientalis*, Rome, 1950 and *Theologia Orientalium cum Latinorum Comparata*, Rome, 1960.

കരമായി അവശേഷിക്കുകയാണ്. ദൈവശാസ്ത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കത്തോലിക്കസഭയെ പേക്ഷിച്ചു ഓർത്തഡോക്സ് സഭ പന്ത്രണ്ടു നൂറ്റാണ്ടുകൾ പുറകിലാണെന്നു പറയാം. വേർപാടിനുശേഷം കത്തോലിക്കസഭയിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും നിവ്ചിക്കുകയും ചെയ്ത വിശ്വാസസത്യങ്ങൾ ഓർത്തഡോക്സ് സഭ ഔദ്യോഗികമായി അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും, ഈ വിശ്വാസസത്യങ്ങളിൽ പലതും ഓർത്തഡോക്സ് സഭയുടെ പരസ്യാരാധനാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. അതിനതീതം, അവ ഓർത്തഡോക്സ് കാർ പൂരാതനകാലം മുതൽ വിശ്വസിച്ചുപോരുന്നവയാണെന്നാണ്. ഈ പരമാർത്ഥം ചില ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ സമ്മതിച്ചുതന്നിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, കത്തോലിക്കവിശ്വാസസത്യങ്ങളെ വെറും അബലങ്ങളെന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാൻ പോലും മടികാണിക്കാത്ത ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും ഓർത്തഡോക്സ് സഭയിൽ ഇല്ലാതില്ല. ഓർത്തഡോക്സ് ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെയിടയിലുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായ അഭിപ്രായഭിന്നതയും അവരുടെ അവ്യക്തങ്ങളായ വിശ്വാസസംഹിതയും ഓർത്തഡോക്സ് ദൈവശാസ്ത്രത്തെപ്പറ്റി സംശയമറ്റാ നിഗമനങ്ങളെടുക്കാൻ പ്രതിബന്ധങ്ങളായി നില്ക്കുന്നു. വിവാദവിഷയമായ ഈ വിശ്വാസസത്യങ്ങൾതന്നെയാണു പുനരൈക്യത്തിന്റെ താത്പരമായ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ. അവ ഏതൊക്കെയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കാനുള്ള എളുപ്പവഴി, ഓർത്തഡോക്സ് സഭ കത്തോലിക്കരിൽ ആരോപിക്കുന്ന തെറ്റുകൾ ഒന്നു പരിശോധിക്കുകയാണ്—അങ്ങനെ കണ്ടുപിടിച്ച ചില പ്രധാനപ്രതിബന്ധങ്ങളുടെ ഒരു രൂപരേഖയാണു താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്.

i) സഭാശാസ്ത്രം: ഖോമിയാക്കോവിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, സഭയുടെ അന്തഃസന്തയെ മനസ്സിലാക്കാൻ ഓർത്തഡോക്സുകാർ അവലംബിക്കുന്ന രീതി കത്തോലിക്കരുടെതിൽനിന്നു തുലോം വ്യത്യസ്തമാണ്.

ii) പാപ്പായുടെ പരമാധികാരം: ഇതു് ഓർത്തഡോക്സുകാർ അംഗീകരിക്കുന്നില്ല.

iii) ശുദ്ധീകരണസ്ഥലം: ശുദ്ധീകരണസ്ഥലത്തെപ്പറ്റി ഓർത്തഡോക്സുകാർതന്നെ ഭിന്നാഭിപ്രായക്കാരാണ്.

iv) അമലോക്തവം: ഗ്രീക്കുപിതാക്കന്മാരും ഗ്രീക്കുജനതയും അടിയറച്ചു വിശ്വസിച്ചിരുന്നു, മാതാവിന്റെ അമലോക്തത്തിൽ. പക്ഷേ, അവരുടെ അഭിപ്രായമായാതെ കത്തോലിക്കസഭ 1854-ൽ അതൊരു വിശ്വാസസത്യമായി പ്രഖ്യാപിച്ചപ്പോൾ, അവർ ഈ സത്യത്തെ നിഷേധിക്കാൻ തുടങ്ങി.

v) എപ്പിക്ലേസിസ്: വി. കുർബാനയിൽ വസ്തുമാറ്റം (Transubstantiation) സംഭവിക്കുന്നതു് കൂദാശവചനങ്ങൾ ഉച്ചരിച്ചതിനുശേഷം പരിശുദ്ധാത്മാവിനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ആഘോഷമായ പ്രാർത്ഥന (Epiclesis)യുടെ മാത്രമാണ്.

iv) മീലിയോകെ: പരിശുദ്ധാത്മാവു പിതാവിൽനിന്നും പുത്രനിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടു എന്ന ലാറീൻപ്രയോഗം വിശ്വാസവിരുദ്ധമാണെന്നാണ് ഓർത്തഡോക്സുകാരുടെ ഒരാശോപണം.

ഓർത്തഡോക്സ് ദൈവശാസ്ത്രത്തിലെ പുതിയ കാല്പനയ്കൾ

പരമ്പരാഗതമായ ഓർത്തഡോക്സ് ദൈവശാസ്ത്രം ഇന്നത്തെ മാറിയ പരിതഃസ്ഥിതികളിൽ വളരെയധികം പരിണാമവിധേയമായിട്ടുണ്ട്. തത്വശാസ്ത്രത്തിൽ നവംനവങ്ങളെ

ളായ ആശയങ്ങൾ വികസിച്ചുവന്നതോടെ, ചിന്താശീല
 ന്നാരായ ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ പുതിയപുതിയ പ്രമേയങ്ങളു
 മായി മുഖോട്ടുവരുവാൻ തുടങ്ങി. അവർ സന്നതനമായ
 ക്രൈസ്തവവിശ്വാസത്തെ നവീനത്വം തുളിച്ചുവന്ന ആശയ
 ങ്ങളിൽ ആവിഷ്കരിച്ചു. പഴയ പല പ്രശ്നങ്ങൾക്കും പു
 തിയ പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിച്ചു. അങ്ങനെ ഈ പു
 തൻചിന്താഗതിയിലൂടെ ലോകത്തിലെ ബുദ്ധിജീവികളി
 ടെയൊക്കെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുവാൻ അവർക്കു സാധിച്ചു.
 ദൈവവിജ്ഞാനീയത്തിലുണ്ടായ ഈ പുതൻപരിശ്രമങ്ങ
 ലിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനമായതു സോലോമൈൽസഭാശാസ്ത്ര
 മാണു(1).

സോലോമൈൽസഭാശാസ്ത്രം

(Slavophile Ecclesiology)

പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ജർമ്മനിയിൽ വളർന്നു
 വികസിച്ച തത്വചിന്താപ്രസ്ഥാനം റഷ്യൻജനതയിലും വ
 ളരെ സ്വാധീനശക്തി ചെയ്യുത്തി. ഇതിന്റെ ഫലമായി സ്ലാ
 വോഫിലിസം എന്ന പേരിൽ പുതിയൊരു ദേശീയബോധം
 തന്നെ നശിച്ചൊക്കെ ഉയിർകൊണ്ടു. എ. എസ്സ്. ഖോമിയ
 കോഫ് (A. S. Khomiakov, 1804—1860) ആയിരുന്നു
 ഈ പുതിയപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ നേതാവ്. റഷ്യൻദൈവവി
 ജ്ഞാനത്തിന്റെ പിതാവെന്ന പേരിലാണദ്ദേഹം അറിയ
 പ്പെട്ടുക. വളരെ അഗാധസ്തുർശിയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തി
 ന്റെ സ്വാധീനശക്തി. ആധുനികകാൽതയോക്സോമൈൽസഭാ
 ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരിൽ ഒട്ടുമിക്കാലും ഖോമിയകോഫിന്റെ പഠ
 നങ്ങളെയാണ് പിന്തുടരുക.

(1) cf. POLO SUILLEABHAIN, *The Eastern Churches*,
 Christian Unity, The Furrow Trust, Maynooth (1962)
 50—56.

ഖോമിയാക്കോവിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ രൂപംകൊണ്ടു
തു വിഖ്യാതചിന്തകനായ ഹേഗലും ഷെല്ലിംഗും മെറ്റ്
ലും വാതുവെച്ചു വിജ്ഞാനമൂലകളിലാണ്. ഹേഗൽ ആ
വിഷ്കരിച്ച തീസിസ്, ആന്റിതീസിസ്, സിന്തിസിസ്
രൂപത്തിലുള്ള ചിന്താരീതിയെ അതേപടി ഖോമിയാക്കോ
വ് ദൈവവിജ്ഞാനത്തിലേയ്ക്കു പകർത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ
സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ ഏതാണ്ടൊരു രൂപരേഖ ഇപ്രകാര
മാണ്:

സഭാചരിത്രഗതിയിൽ കത്തോലിക്കസഭ ഒരു പ്രമേയ
(Thesis) മായി പരിണമിച്ചു. അവിടെ ഐക്യമുണ്ടു്; പ
ക്ഷേ, സപാതന്ത്ര്യമില്ല. അസപാതന്ത്ര്യമായ ആളുകളുടെ സപാ
തന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള അന്തർദാഹത്തിൽനിന്നു് അവി
ടെയൊരു എതിർപ്രമേയം ഉൽപന്നമാകുന്നു. ആ ആന്റി
തീസിസ് (Antithesis) ആണു് പ്രോട്ടസ്റ്റന്റുസഭ. അവി
ടെ സപാതന്ത്ര്യമുണ്ടു്; പക്ഷേ, ഐക്യമില്ല. സപാദാവികമാ
യി ഇതിനൊരുൽഗ്രഥനം (Synthesis) അവശ്യമാണു്.
അതാണു് ആധുനികഭാഷാത്മകം സഭ. അവിടെ ഐ
ക്യവുമുണ്ടു്; സപാതന്ത്ര്യവുമുണ്ടു്. — പരസ്പരസ്നേഹത്തിൽ
കെട്ടിപ്പടുത്ത ഐക്യവും സപാതന്ത്ര്യവും.

സ്നേഹം: ദൈവസ്നേഹവും പരസ്നേഹവും—അതാണു്
ഖോമിയാക്കോവിന്റെ സിന്താന്തങ്ങളുടെയെല്ലാം മൗലിക
തത്വം. സ്നേഹംതന്നെയാണു്, അറിവിന്റേയും സത്യത്തി
ന്റേയും വിശുദ്ധിയുടേയും അധികാരത്തിന്റേയും ഐക്യ
ത്തിന്റേയുമെല്ലാം ഉറവിടം. അദ്ദേഹം ബാഹ്യമായ എല്ലാ
അധികാരങ്ങൾക്കുമെതിരാണ്. അധികാരം വെറും യുക്തി
വാദമാണു്; അതു മനുഷ്യനെ അടിമത്തത്തിലേയ്ക്കു വലിച്ചി
ഴയ്ക്കും. പഠിപ്പിക്കുന്ന സഭ എന്നൊന്നു സഭയിൽത്തന്നെ വേ
റിട്ടുനില്ക്കുക സാധ്യമല്ല; വിശ്വാസികളും വിശ്വാസ്യം പഠി
പ്പിക്കുന്നവരും എന്നൊരു വേർതിരിവു കല്പിക്കുന്നതു വക

തിരിവില്ലായ്മയാണ്. അത്തരമൊരു വ്യതിരിക്ത സഭയുടെ സ്വതന്ത്രമായ ഐക്യത്തേയും സജീവമായ വിശ്വാസത്തേയും നശിപ്പിച്ചുകളയും. ദൈവമാത്രമാണ് വിശ്വാസികളെ വ്യക്തിപരമായും സാമൂഹികമായും പഠിപ്പിക്കുന്നത്. സാർവത്രികസഭയുടെ വിശ്വാസം സംഘടിതമായിരിക്കുന്നതു സഭാംഗങ്ങളുടെ വിശ്വാസൈക്യത്തിലാണ്. ജീവിക്കുന്ന ഒരു ശരീരമാണ് സഭ. അതിനെ നിർവചിക്കുവാൻ ആർക്കും സാധ്യമല്ല; കാരണം, സഭ ഒരാശയത്തിന്റെ അതിരുകൾക്കുള്ളിൽ ഒതുങ്ങിനില്ക്കുകയില്ല. സഭാജീവിതത്തിൽ മെത്രാന്മാർക്കും വളരെ പ്രധാനമായ ഒരു പങ്കുണ്ട്. അവർവഴിയാണ് സഭ അതിന്റെ ഭിവ്യസ്ഥാപകനുമായി ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്നതുകൊണ്ട്. എന്നാൽ യഥാർത്ഥമായ സാർവത്രികതയുടെ അടിസ്ഥാനരൂപം ഖാഫിയായ അധികാരമല്ല, ആന്തരികമായ യോജിപ്പാണ്.

ഖോമിയാക്കോവിന്റെയഭിപ്രായത്തിൽ കത്തോലിക്കസഭ ഒരു വലിയ പാപംചെയ്തു—സമോദരസ്റ്റേഹത്തിനെതിരായ പാപം. ആ പാപമാണ് “ഫീലിയോകെപ” എന്ന വാക്ക് വിശ്വാസപ്രമാണത്തിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്തത്. അതുതന്നെയാണ് ആദ്യത്തെ “പാഷണ്ഡത”യും “ആന്തരികമായ സമോദരഹത്യ”യും. അന്നുമുതൽ സ്റ്റേഹത്തിന്റെ അപ്രമാദിതത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു മാർപ്പാപ്പയുടെ അപ്രമാദിതം പ്രതിഷ്ഠമായി. അങ്ങനെ, കത്തോലിക്കസഭ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലും സ്റ്റേഹത്തിലും അടിയുറച്ച ക്രൈസ്തവൈക്യത്തോടു വഞ്ചന കാണിച്ചു.

ഖോമിയാക്കോവിനു മറുപടി

ഓർത്തഡോക്സ് സമോദരങ്ങളുടെ ഉള്ളിന്റെയുള്ളിൽ ഉറഞ്ഞുകിടപ്പുണ്ട്, മുൻപ്രസ്താവിച്ചപോലുള്ള നൂറുനൂറാശയങ്ങൾ. അവയിലേക്കു വെളിച്ചംവീശുവാൻതക്കവണ്ണം

പൗരസ്ത്യഭാഷ്ത. സഭയും ക്രൈസ്തവപുനരൈക്യവും 53

൯^o ഖോമിയാക്കോവിന്റെ നിഗമനങ്ങൾ. അദ്ദേഹം ഓർത്തഡോക്സ് സഭയിലെ നലാതികുഞ്ഞ ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞനും സഭാസമത്വകനുമായിരുന്നു. പക്ഷേ കത്തോലിക്കസഭയെ പറ്റി അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന അറിവു വളരെ പരിമിതമായിരുന്നു; വികലവുമായിരുന്നു. കത്തോലിക്കതത്വങ്ങളെ അടുത്തറിയാനോ അവയുടെ അഗാധതലങ്ങളിലേയ്ക്കിറങ്ങി ചെല്ലാനോ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചില്ല. കത്തോലിക്കസഭയ്ക്കു തിരായി അദ്ദേഹം മുഴക്കിയ ആരോപണങ്ങളധികവും അജ്ഞതാജന്യങ്ങളാണു്; സഭയോടു് അദ്ദേഹം ചെയ്ത യുദ്ധം ഓരും നിശ്ചൽയുദ്ധവും.

യുക്തിവാദത്തിന്റെ ചുഴിക്കത്തിൽപ്പെട്ട ചുറ്റിത്തിരിയുകയായിരുന്നു ഖോമിയാക്കോവിന്റെ സമകാലികന്മാർ. ഈ ദുഃസ്ഥിതിക്കു ജീവനും വിശ്വാസവുമുറുകെക്കൊള്ളുന്നൊരു പരിഹാരമാർഗ്ഗം കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം പരിശ്രമിച്ചു. സഭയെ ആശയവൽക്കരിച്ചു മനസ്സിലാക്കുന്നതിലാണു് അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചതു്. ഈ ശ്രമം വിജയകരമായി അദ്ദേഹത്തിനുതന്നി. അതുകൊണ്ടു യുക്തിവാദത്തിനു പ്രതിവിധിയായി ഈ ആശയവൽക്കരണം അദ്ദേഹം പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെ ക്രിസ്തുവിനോടും സഹോദരങ്ങളോടും ഐക്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടു മനുഷ്യൻ ശക്തിയാർജ്ജിക്കുന്നു; അവിടെ വ്യക്തിപരമായ അസ്തിത്വത്തിന്റെ മാലിന്യവും പാപ്പരത്തവും ദൈവസ്നേഹത്തിന്റേയും സഹോദരസ്നേഹത്തിന്റേയും സാമീപ്യത്താൽ മഹത്വപീകരിക്കപ്പെടുന്നു.

സോബർനോസ്റ്റ് (Sobornost)

കത്തോലിസിറ്റി (സാർവത്രികത്വം) എന്ന പദത്തിനു സ്ലാവ് വിശ്വാസപ്രമാണത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചു വാക്കു് സോബർനോസ്റ്റ് എന്നാണു്. എന്നാൽ ആ വാക്കു്, കത്തോലിസിറ്റിയിൽ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന അർത്ഥമെല്ലാം

ഉറക്കൊള്ളുന്നില്ല. ഒരു മനോഭാവമെന്നേ ആ വാക്കിന്നർത്ഥമുള്ളൂ(1). ഓർത്തഡോക്സ് സഭകളുടെയിടയിൽ ബാഹ്യമായ ഐക്യമില്ല, ആന്തരികമായ വെറും ഐക്യമനോഭാവമാത്രമേയുള്ളൂ എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനപരമായ കാരണം, കത്തോലിസിറ്റിക്കു പകരം സോബർനോസ്റ്റി എന്ന പദം സ്വീകരിച്ചതുവോ. സഭയുടെ ഘടനയെസ്സംബന്ധിച്ച സോബർനോസ്റ്റിസിദ്ധാന്തം അവതരിപ്പിച്ചതല്ലാതെ ഖോമിയറക്കോവ് ആതരപം വികസിപ്പിച്ചില്ല. ഈ സിദ്ധാന്തത്തെ വികസപരമാക്കിയത്, ഔദ്യനിക ഓർത്തഡോക്സ് ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞനായ സെർജിയുറഗാക്കോഫ് ആണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, സോബർനോസ്റ്റാണം വിശ്വാസത്തിന്റെ കാതൽ. വിശ്വാസികളുടെ സമൂഹമാണു സത്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതു്. കൂടാതെ, സോബർനോസ്റ്റിന്റെ ചൈതന്യം കുടികൊള്ളുന്ന ഏതു വ്യക്തിക്കും സത്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും. അതുകൊണ്ട് റെഡ്യാപകസമിതി (Magisterium) സഭയിലധികപ്പറാണം (*).

ജി. ഫ്ളോറോവ്സ്കി

ഇന്നത്തെ പ്രശസ്ത റഷ്യൻ ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞനായ ജി. ഫ്ളോറോവ്സ്കിയും ഖോമിയറക്കോവിന്റെ രീതിതന്നെയാണു് അവലംബിക്കുന്നതു്. സഭ അനിർവചനീയമാണു്. അ

(1) Cf. M. JUGIE, *Theologia Orientalis*, 4, 565-72.

(*) മി. ആൻറൺ കാർട്ടാഷേഫ്, ഫാ. നിക്കോളാസ് അഫനാസിയെഫ്, ഫാ. ഷ്ചിമോൻ തുടങ്ങിയ പ്രസിദ്ധ ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ മാർപ്പാപ്പയുടെ പരമധികാരത്തെപ്പറ്റിയും സഭകളുടെ പുനരൈക്യത്തെപ്പറ്റിയും വളരെയേഴിയിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ കൗശ്ലപ്പുസ്തകങ്ങളുടെ ഒരേകദേശരൂപത്തിനു് cf. PAUL MAILLEUX, S. J., *Eastern Churches and Primacy, Problems Before Unity*, Helicon Press, Baltimore-Dublin, 1962. P. 46-57.

താൻ സഭയുടെ ജീവനത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ തെളിവു്. സഭയെപ്പറ്റി ഒരാശയം രൂപപ്പെടുത്താൻ ആർക്കും കഴിവില്ല; എന്നാൽ, സഭയുണ്ടു്.

എങ്കിലും ബുറഗാക്കോമിന്റെ അഭിപ്രായത്തോടു ഫ്ലോറോവ്സ്കി പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നതു പറഞ്ഞു കൂടാ. സത്യം പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ ഏതൊരുവ്യക്തിക്കും കഴിവുണ്ടെന്നു പറയുക ശരിയല്ലെന്നുണ്ടു ഫ്ലോറോവ്സ്കിയുടെ മതം. അതുപോലെ, സത്യപ്രകാശനത്തിനു് വിശ്വാസികളുടെ സമ്മതത്തിന്റെ സമ്മതമാത്രമേതി എന്നു പറയുന്നതു ശരിയല്ല. പാരമ്പര്യത്തിലാണു സത്യം. സാർവത്രികസൂനഹദോസുകളിൽ പാരമ്പര്യത്തിന്റെ വ്യക്തമായ സ്വരം മുഴങ്ങിക്കേൾക്കാം. എന്നാൽ, സാർവത്രികസൂനഹദോസുമാത്രമല്ല പാരമ്പര്യത്തിന്റെ പ്രകാശനമാർഗ്ഗം. സഭാപിതാക്കന്മാരുടേയും സാർവത്രികസഭയിലെ പണ്ഡിതന്മാരുടേയും സത്യത്തിന്റെ ദൃക്സാക്ഷികളുടേയും ലിഖിതങ്ങളിൽ സഭാപാരമ്പര്യം സ്പഷ്ടമായി ദർശിക്കാം. സത്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ അവർക്കു സാർവത്രികസമ്മതമെന്നും ആവശ്യമില്ല. നമ്മൾ യഥാർത്ഥ ഓർത്തഡോക്സുകാരും യഥാർത്ഥകത്തോലിക്കരും ആകണമെങ്കിൽ പിതാക്കന്മാരുടെ വിശ്വാസത്തിലേക്കു മടങ്ങിച്ചെല്ലണം.

ചിലപ്പോഴെല്ലാം ഫ്ലോറോവ്സ്കി കത്തോലിക്കനിലപാടിനോടു വളരെയടുത്തുവരുന്നുണ്ടു്. സാർവത്രികസഭയുടെ അധ്യാപകസമിതിയെന്നനിലയിൽ മെത്രാന്മാർക്കുള്ള അധികാരത്തെ അദ്ദേഹം അംഗീകരിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. പാരമ്പര്യംവഴി ക്രിസ്തുവിൽനിന്നു് അധ്യാപനാധികാരം സ്വീകരിച്ചവരാണ് മെത്രാന്മാർ. അവരാണ് സഭയ്ക്കുള്ളിൽ വിശ്വാസത്തെ വേണ്ടപോലെ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതു്. മെ

ത്രാൻ തന്റെ കീഴിലുള്ള വിശ്വാസികളുടെ പ്രതിനിധിയും അവരുടെ വിശ്വാസത്തിന്റെ സംഗ്രഹവുമാണ്.

മറു ഓർത്തഡോക്സ് ദൈവശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരെയപേക്ഷിച്ചു, രണ്ടാംവത്തിക്കാൻസൂനഹദോസിനെപ്പറ്റി തികഞ്ഞ ശുഭാപ്തിവിശ്വാസിയായാണ് ഫ്ലോറോവ്സ്കി. 1959 ജനുവരി 25-ാം തീയതി ജോൺമാർപ്പാപ്പാ സൂനഹദോസ് പ്രഖ്യാപിച്ചപ്പോൾ ഫ്ലോറോവ്സ്കി തന്റെ അഭിലാഷങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിച്ചു. പുതിയ കൗൺസിൽ ഒന്നാംവത്തിക്കാൻസൂനഹദോസിന്റെ വിഷയത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചുവരണം. അന്നു പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ട വിശ്വാസസത്യത്തിന്റെ ഔദ്യോഗികമായ വിശദീകരണം തരണം. സഭയെ സ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വിപുലതരമായ സാഹചര്യത്തിൽവേണം പ്രസ്തുത അധ്യാപനത്തെ പരാമർശിക്കുക. ഒന്നാംവത്തിക്കാൻ സൂനഹദോസ് സഭാഭരണഘടനയുടെ ഒരു ഖണ്ഡികമാത്രമേ നിവ്ചിച്ചുള്ളൂ. ആ ഒറ്റ ഖണ്ഡികയാകട്ടെ, അതുറക്കൊണ്ടിരുന്ന ഭാഗത്തുനിന്നും സാഹചര്യത്തിൽനിന്നും വേർപെടുത്തിയെടുത്തതുകൊണ്ടു ഗ്രഹിക്കാൻ പ്രയാസമായിത്തീർന്നു. ഈ സൂനഹദോസ് സഭയുടെ സ്വഭാവത്തെ സ്സംബന്ധിച്ച പഠനങ്ങളെ കൂടുതൽ വിപുലമാക്കണം. കത്തോലിക്കാസഭയ്ക്കകത്തും പുറത്തുമുള്ള ദൈവവിജ്ഞാനത്തെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരാനും വിശുദ്ധഗ്രന്ഥത്തെ സ്സംബന്ധിക്കുന്ന പഠനങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമായും ഫലപ്രദമായും ഉൾജ്ജിതപ്പെടുത്താനും കൗൺസിൽ ശുദ്ധചെയ്യത്തുമെന്നദ്ദേഹം ആശ പ്രകടിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം തുടർന്നു: സുനിശ്ചിതമായ ഐക്യത്തിന്റെ സാഹചര്യം കൈവന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും പുതിയതും അർത്ഥവത്തുമായ ഒരു സാർവത്രികവസ്തുതയാണ് കൗൺസിൽ. അതു മഹത്തായൊരു സംഭവമാണ്.

സഭകളുടെ ഐക്യം ഓർത്തഡോക്സീ വീക്ഷണത്തിൽ

സഭകളുടെ ഐക്യമെന്നു പറയുമ്പോൾ ഓർത്തഡോക്സീ സഭകൾ മനസ്സിലാക്കുക വിശ്വാസത്തിൽ ഐക്യരൂപമുള്ള സപരസ്രദേശീയ സഭകളുടെ ആന്തരികൈക്യമാണ്. വിഭിന്നവ്യക്തികൾ പരസ്പരണധാരണയിലൂടെമാത്രം സ്ഥാപിക്കുന്ന ഒരുതരം ഐക്യം. ഇന്ന് ഓർത്തഡോക്സീ സഭകളുടെയിടയിൽ നിലവിലുള്ള ഐക്യവും ഇതുതന്നെ. അല്ലാതെ, ഒരു ദശ്യുതലവന്റെ കീഴിൽ സംഘടിതവ്യക്തമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഏകദശ്യസഭാശരീരമല്ല, അവരുടേതു്. ഐക്യം എന്ന യത്നത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാറുള്ള യൂണിറ്റി, യൂണിയൻ എന്നീ പദങ്ങൾകൊണ്ടു ഓർത്തഡോക്സീ സഭകൾ എന്താണു മനസ്സിലാക്കുകയെന്നു് അടുത്തകാലത്തു് “ഈസ്റ്റേൺ ചർച്ചുസ് കോൺസിൽ” എന്ന മാസികയിൽ ചേർത്തിരുന്ന ഒരു ലേഖനത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. ഓർത്തഡോക്സീ സഭകൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതു യൂണിറ്റിയാണു്, യൂണിയനല്ല. സഭയുടെ ഏകതലവനായ ക്രിസ്തുവിലും സഭയുടെ ജീവദാതാവായ പരിശുദ്ധാത്മാവിലും ഏകമാമ്മോദീസായിലും ഏകപരിശുദ്ധാത്മാവിലും ഏകക്രൈസ്തുവമർത്തിന്റെ അനുഭവത്തിലും മനുഷ്യരക്ഷ പ്രാപിക്കുകയെന്ന ഏകാന്ത്യത്തിലുമാണു് യൂണിറ്റി അന്തർലീനമായിരിക്കുന്നതു് (1). ഈ ഐക്യസിദ്ധാന്തം സ്റ്റാമ്പാഫൈൽ സഭാശാസ്ത്രത്തിന്റെയൊരു പരിണാമമാണു്. സഭയുടെ ദശ്യോംശത്തെയും ഭരണാധികാരത്തെയും നിഷേധിക്കുകയാണെന്നകിൽ, സഭയോടു ദശ്യസമുഹമാണെന്നു പാരമ്പര്യവിശ്വാസം ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടും. ആരാധനാപരവും കൂടാശാപരവുമായ ആശയത്തിനുവേണ്ടി അധികാരം, അനുസരണം, സഭകൾക്കിടയിലുള്ള ദശ്യബന്ധം എന്നിവ ബലികഴിക്കപ്പെടും.

(ശേഷം കവർ രണ്ടാംപേജിൽ)

(1) cf. CHRISOSTOMOS KONSTANTINIDIS, *The Orthodox Church and Christian Unity*, XV (1964) I

ഗ്രന്ഥസമീക്ഷ

വ്യാകരണസാഹ്യം

ഗ്രന്ഥകർത്താ: ഫാ. ജോൺ കുനപ്പള്ളി

കേരളീകർ ഇതാ ഒരു തിരുമുല്ലാഴ്ച—‘വ്യാകരണസാഹ്യം’. മലയാളവും സംസ്കൃതവും തമ്മിൽ അവഗാഢമായ ബന്ധം പുലർത്തുന്നു—സാഹിത്യപരമായിമാത്രമല്ല വ്യാകരണപരമായും. തെറ്റുകൂടാതെ മലയാളമെഴുതുവാൻ സംസ്കൃതവ്യാകരണത്തിൽ സാമാന്യജ്ഞാനം അപരിത്യാജ്യമാണ്. പക്ഷേ, സംസ്കൃതം പഠിച്ചവർക്കേ മലയാളമെഴുതാനാവൂ എന്നുവരിക ശോചനീയംതന്നെ. ഈ പോരായ്മ നികത്താൻ തികച്ചും പര്യാപ്തമാണ് ഉഭയഭാഷാപാണ്ഡിത്യവും അനേകസംവത്സരത്തെ അധ്യാപനപരിചയസമ്പത്തുമുള്ള വിദ്വാൻ ഫാ. കുനപ്പള്ളി രചിച്ച ‘സംസ്കൃതമലയാളവ്യാകരണം. ഇത്ര ലളിതവും സമഗ്രവും സർവ്വസ്വർശിയുമായ ഒരു വ്യാകരണസാഹ്യം മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഈ പുസ്തകംവഴി ഭാഷയിലേ അപരബുദ്ധിമുട്ടുകളെയെല്ലാം വംശവിമോദനംചെയ്യും, മഹാപണ്ഡിതനായ ഈ വ്യാകരണസിംഹം. കേരളത്തിലേ അപൂർവ്വംചില പണ്ഡിതന്മാർക്കുമാത്രം വിചയിരത്താനാവുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം അടുത്ത ഫെബ്രുവരിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കും. ഗ്രന്ഥകർത്താവിന് അനുഭോദനങ്ങൾ. ഇനിയും അനേകഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചു അദ്ദേഹം ഭാഷയെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.

By O.

അവശ്യപ്പെടുക:

General Secretary,
S. H. League, Alwaye—3.